

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Targum Yonatan ben 'Uzi'el

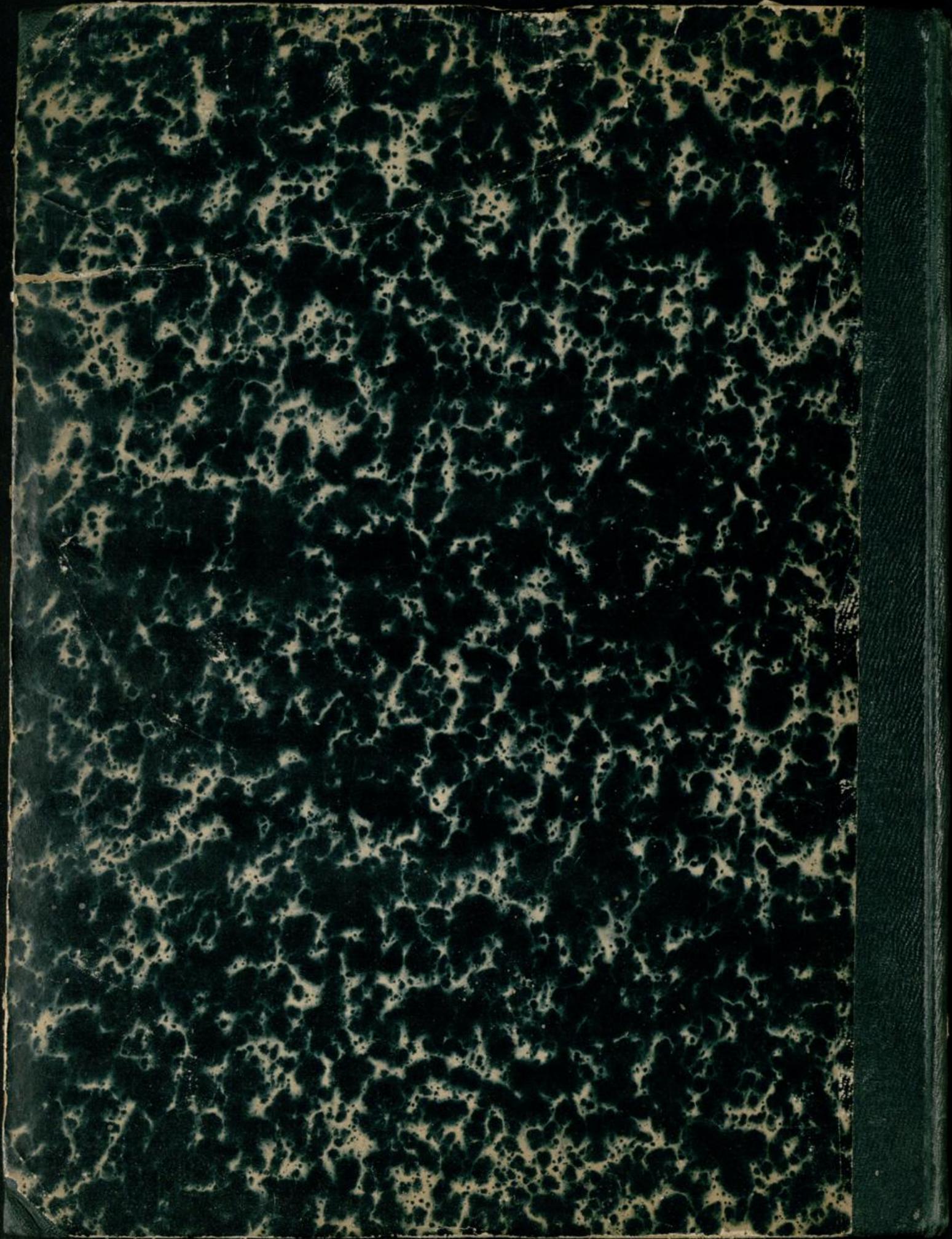
'al ha-Torah]

Sefer Devarim

Yonatan ben 'Uzi'el

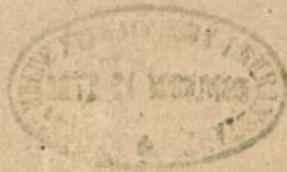
[Vārsha], [ca. 1900?]

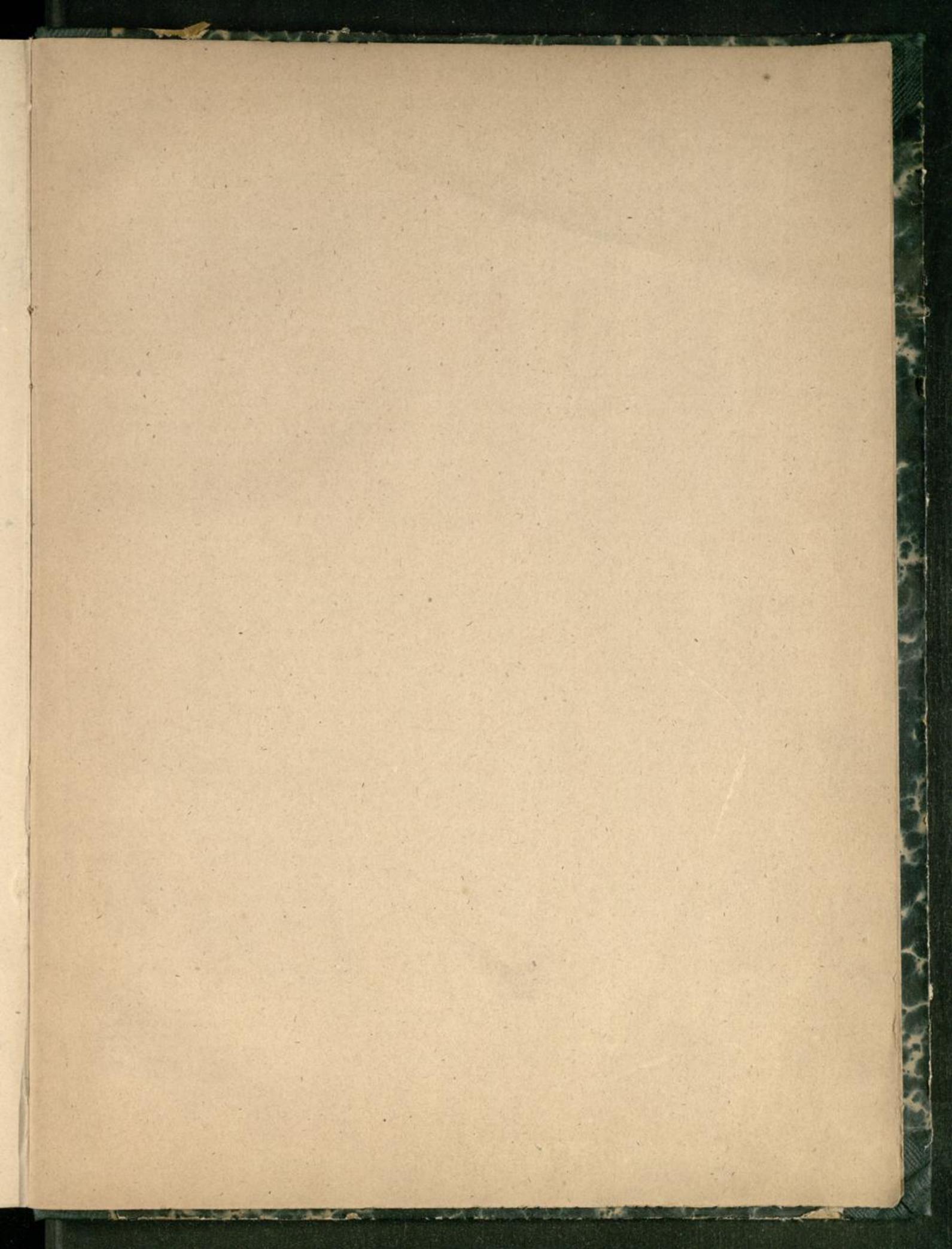
urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9826

(264, a)

153

יחבון: (י) מימרא דיי אלהבון אסגי יתבון והאיתבון יומא דין הוא ככוכבי שמיא לסגי: (יא) "אלהא דאבהתבון יוסף עליבון כנותבון ארף ומנין משול ברכתי דא ויברך יתבון בלא סכומא חיבמא דמליל לבון: (יב) הוה אגא זכיל בלחודי למסבול שריות אפקרסותבון דמתשליו עלי בישתא ומילי דנגבון דמפקין סלעא לאפוקי תרי: (יג) זמנו לבון נוגרין חכימין וסובלתנין מרעיוניהון ומרי מגדעא לשבטיבון ואמנינון רישין עליבון: (יד) ואמיתבון יתי ואמרתון סקין פתגמא דמלילתא למעבר: (טו) ודברית ית רישי שבטיבון ואורכתנין במליא נוגרין חכימין ומרי מגדעא וסובלתנין מרעיוניהון לא אשקחית ומנייתתון רישי עליבון נכגי אלפין נכגי מאונתא נכגי חמישין תריסר אלפין נכגי עשרייתא שית ריבון ופרבין לשבטיבון: (טז) ופקדית ית דייגיבון בעדינא תהיא ית סדרי דינא למימר נבילו מן אחובון דלא ימלו חר כל מילוי וחר מקטע מילוי ומדשמתון מליהון לית אפשר לבון דלא למדנהון ותדונון דינא בקשטו ופשרות שלמא בין נברא לאחוי ובין מאן דמאגר מלי דינן: (יז) לא תשתמודעון אפין בדינא מילי ועירא חי במילי רבא תשמעון ולא תדחלון מן קדם עתירי ושולטן ארום דינא מן קדם יי וחמי כל טומריא ופתגמא דיקשי מנכון תקרבון לתמי ואשמעיניה: (יח) ופקדית יתבון בעדינא תהיא ית כל עשרא פתגמא דתעבדון בעיני דיני ממונא לדיני נפשטא: (יט) ונטלנא מחורב וזלכנא ית כל מדברא רבא ודחילא תהיא דתמיתון חיון ככשורין ועקרבין פקשתין סריין ברמין לקובליבון אוכח טוורא דאימורא חיקמא דפקיר יי אלהא יתנא ואחניא עד רקס גיעא: (כ) ואמירית לבון אתיתון עד טוורא דאמורא דיי אלהא יתיב לנא: (כא) חמון דיהב יי אלהבון לבון ית ארעא סוקו ואחסינו חיקמא דמליל יי אלהבון לבון לא תידחלון ולא תתברון: (כב) וקריבתון לותי בערבוביא כולבון ואמרתון גשר נוגרין קדמנא ויתדנגון לנא ית ארעא נתיבון יתנא פתגמא ית אורחא דגיסק בה ית קרניא דיעול לותהון: (כג) ושפר בעיני פתגמא ודברית מנכון תריסר נוגרין ברירין נוכרא

יחבון: (י) מימרא דיי אלהבון אסגי יתבון והאיתבון יומא דין הוא ככוכבי שמיא לסגי: (יא) "אלהא דאבהתבון יוסף עליבון כנותבון ארף ומנין משול ברכתי דא ויברך יתבון בלא סכומא חיבמא דמליל לבון: (יב) הוה אגא זכיל בלחודי למסבול שריות אפקרסותבון דמתשליו עלי בישתא ומילי דנגבון דמפקין סלעא לאפוקי תרי: (יג) זמנו לבון נוגרין חכימין וסובלתנין מרעיוניהון ומרי מגדעא לשבטיבון ואמנינון רישין עליבון: (יד) ואמיתבון יתי ואמרתון סקין פתגמא דמלילתא למעבר: (טו) ודברית ית רישי שבטיבון ואורכתנין במליא נוגרין חכימין ומרי מגדעא וסובלתנין מרעיוניהון לא אשקחית ומנייתתון רישי עליבון נכגי אלפין נכגי מאונתא נכגי חמישין תריסר אלפין נכגי עשרייתא שית ריבון ופרבין לשבטיבון: (טז) ופקדית ית דייגיבון בעדינא תהיא ית סדרי דינא למימר נבילו מן אחובון דלא ימלו חר כל מילוי וחר מקטע מילוי ומדשמתון מליהון לית אפשר לבון דלא למדנהון ותדונון דינא בקשטו ופשרות שלמא בין נברא לאחוי ובין מאן דמאגר מלי דינן: (יז) לא תשתמודעון אפין בדינא מילי ועירא חי במילי רבא תשמעון ולא תדחלון מן קדם עתירי ושולטן ארום דינא מן קדם יי וחמי כל טומריא ופתגמא דיקשי מנכון תקרבון לתמי ואשמעיניה: (יח) ופקדית יתבון בעדינא תהיא ית כל עשרא פתגמא דתעבדון בעיני דיני ממונא לדיני נפשטא: (יט) ונטלנא מחורב וזלכנא ית כל מדברא רבא ודחילא תהיא דתמיתון חיון ככשורין ועקרבין פקשתין סריין ברמין לקובליבון אוכח טוורא דאימורא חיקמא דפקיר יי אלהא יתנא ואחניא עד רקס גיעא: (כ) ואמירית לבון אתיתון עד טוורא דאמורא דיי אלהא יתיב לנא: (כא) חמון דיהב יי אלהבון לבון ית ארעא סוקו ואחסינו חיקמא דמליל יי אלהבון לבון לא תידחלון ולא תתברון: (כב) וקריבתון לותי בערבוביא כולבון ואמרתון גשר נוגרין קדמנא ויתדנגון לנא ית ארעא נתיבון יתנא פתגמא ית אורחא דגיסק בה ית קרניא דיעול לותהון: (כג) ושפר בעיני פתגמא ודברית מנכון תריסר נוגרין ברירין נוכרא

יונתן

(ח) כניטון פי הקדושים וכוהוה הדיב גמורח כמו חיבקי ואתו או כניטון וכו' . אחריון פי' דרך הטורג וכו' . חללח פי' מרגלס ומלח בתרגום ספר יי וסילתון בישוף נקרות וכו' בירושלמי גרי סתן חומתון ובתורת די נפלו וכו' והנה ים מקום לטיין גמרות תתלו נקוח הללח בקרות התקוף שלחו כשר ובין סייסס התקפה סס נפלו גייסס וכל סס זה נקוח קרות התקוף כי סס קברו חת העס התחיים וקרות התקוף חיו חזרות דתח כתיב מקרות התקוף כסעו חזרות וכו' וסמח ים לומר שטיין לקרות מקום היות חזרות פי' ס' חלחיו כי פי' ס' חסס נקוח כסס חסס קרות התקוף כחשר הכחוב כסעו חיון עסס כי סס קברו העס התחיים וכסעו העי' הוה מוכח מהכחובס סמטיין לטייל כסעו כסעו חיון וכן חסעו חיון התדרס וליקוע סמקסס וכו' סני חזרות וכו' ופי' דוק: ודמתרגום בירושלמי נבי ככון חיון סיון בתרגום ונתן לטייל כסעו חקת וכו': דהנח סיוני פי' והב מוקק והוא לטון הוסכנת בתלמוד וכן כססוק מוקק חזרות ס' חזרות טסירות וגו' תי' מיומי' דס' סני יתיב וק"ל . וזה בחיני נפשי פי' לא מטעמי חזרתי לכס כן חלח מפי הקדוש ברון הוא היה וכן פי' לקמן על פסוק וחזרו אליהם בעת היות לחמו וכן בילקוט . סני לבון ופתהני לבון עד וכו' פי' המתרגום ופתהני לבון ר"ל הרבה הנאות לכס וכן הוא בילקוט שתקן לטון דב לכס גו' דרכים וזה אחד חסס: (י) ומכטן גיש לבון לאיתחיל וכו' פי' הרבר רע לכס נכבכ בהו היה והרבה רחיות מביא המתרגום פי' וכן לטייל פסוק ח' עשר (וגו' סס התחשתון): אפתניו וטולו לבון כל זה מוכר כפי' פי' : חרע כענעלח עד קלוהו חרין כניטן עד לשע כי לשע הוא סוק כנול חרין כניטן ד"ל ויהי כנול הכעניו חריון כחלח וגו' עד לשע ומתרגום ביונתן עד קלוהו פי' כ' נח כתרסס ונתן וכו' פי' (י) כמישרת חורסח ככר פי' סתרגומו של יעד חורסס: (ח) דעטח ונלגוה עיון בילקוט דף ו"ט סכתן חין חסס כריכיס לא קנע דוטון וכו' (ס"ה) (ס"ו)

(ח) כניטון פי' הקדושים וכוהוה הדיב גמורח כמו חיבקי ואתו או כניטון וכו' . אחריון פי' דרך הטורג וכו' . חללח פי' מרגלס ומלח בתרגום ספר יי וסילתון בישוף נקרות וכו' בירושלמי גרי סתן חומתון ובתורת די נפלו וכו' והנה ים מקום לטיין גמרות תתלו נקוח הללח בקרות התקוף שלחו כשר ובין סייסס התקפה סס נפלו גייסס וכל סס זה נקוח קרות התקוף כי סס קברו חת העס התחיים וקרות התקוף חיו חזרות דתח כתיב מקרות התקוף כסעו חזרות וכו' וסמח ים לומר שטיין לקרות מקום היות חזרות פי' ס' חלחיו כי פי' ס' חסס נקוח כסס חסס קרות התקוף כחשר הכחוב כסעו חיון עסס כי סס קברו העס התחיים וכסעו העי' הוה מוכח מהכחובס סמטיין לטייל כסעו כסעו חיון וכן חסעו חיון התדרס וליקוע סמקסס וכו' סני חזרות וכו' ופי' דוק: ודמתרגום בירושלמי נבי ככון חיון סיון בתרגום ונתן לטייל כסעו חקת וכו': דהנח סיוני פי' והב מוקק והוא לטון הוסכנת בתלמוד וכן כססוק מוקק חזרות ס' חזרות טסירות וגו' תי' מיומי' דס' סני יתיב וק"ל . וזה בחיני נפשי פי' לא מטעמי חזרתי לכס כן חלח מפי הקדוש ברון הוא היה וכן פי' לקמן על פסוק וחזרו אליהם בעת היות לחמו וכן בילקוט . סני לבון ופתהני לבון עד וכו' פי' המתרגום ופתהני לבון ר"ל הרבה הנאות לכס וכן הוא בילקוט שתקן לטון דב לכס גו' דרכים וזה אחד חסס: (י) ומכטן גיש לבון לאיתחיל וכו' פי' הרבר רע לכס נכבכ בהו היה והרבה רחיות מביא המתרגום פי' וכן לטייל פסוק ח' עשר (וגו' סס התחשתון): אפתניו וטולו לבון כל זה מוכר כפי' פי' : חרע כענעלח עד קלוהו חרין כניטן עד לשע כי לשע הוא סוק כנול חרין כניטן ד"ל ויהי כנול הכעניו חריון כחלח וגו' עד לשע ומתרגום ביונתן עד קלוהו פי' כ' נח כתרסס ונתן וכו' פי' (י) כמישרת חורסח ככר פי' סתרגומו של יעד חורסס: (ח) דעטח ונלגוה עיון בילקוט דף ו"ט סכתן חין חסס כריכיס לא קנע דוטון וכו' (ס"ה) (ס"ו)

גברא חד לשבטא : (כ) ואתפנינא וסליקו ואתו עד בחלא דאחבלא ותרנגו יתה : (כא) ונסיבו בידהון מן אבא דארעא ואחיתו לתנא ואתיבו יתנא פתנגא ואמרו גלב ויהושע טבא ארעא דיי אלהא יהיב לנא : (כב) ולא צביתון למיסוק ותמתון לפתגמי עשרא בשיעון וסריבתון על מימרא דיי אלהבון : (כג) ורגיתון במשכניכון נסיבתון בגיכון ובגיתכון בעישיפיוכון למימר וי כיון נסיפון סחר אתון מתקטלון מטול דסגי יי יתנא אפקנא מן ארעא דמצרים למימסר יתנא בידא דאמוראא לשציותנא : (כד) לאן אנתנא סלקון אנתנא מסמיסן ית לבנא למימר עם רב ותקוף מנא קרונן ברבון וכריבן עד צית שמיא ואוף בני עפרון גברא חמינא תמן : (כה) ואמרת לכו לא תתברון ולא תדחילו מנהון : (כו) מימרא דיי אלהבון די מדבר קדמיכון הוא יגיה לכו כקד מה דעבר לכו במצרים למיתמיכון : (כז) ובמדברא דחמיתא חניא קלו מלין ארס דקטור וסוברך יי אלהך בענגי איקר שכינתיה היכמא דמסובר גבר ית בריה כקל ארעא דחליבתון עד זמן מיתיון עד אתרא דרין : (כח) ובפתנגמא דרין ליתיון מתימניו במימרא דיי אלהבון : (כט) דמדבר קדמיכון בארעא לאיתנא לכו אחר בית מישרו לאשריותכון בעמורא דאישא כבליא לאתרוותכון בארעא דתהכון קה ועמורא דענא ביממא : (ל) ושמיע קדם יי ית קל פתנגמיכון ורנו וקנים למימר : (לא) אין יתמון גבר בגוברא האלון דנא בישא דרין ית ארעא טבת דקיימית למימון לאבתתכון : (לב) אלהן גלב בר יפונה הוא ותמינה וליה איתן ית ארעא טבתא ארעא דחקרון דמטיל קה ולבני חולף דאשלים פתר דחלמא דיי : (לג) אוף עלי הנה רנו מן קדם יי מטולכון למימר אוף אנת לא תיעול לתמן : (לד) יהושע פר נון דמשמש בבית אולפנד הוא ייעול לתמן יהיה מקיף ארום הוא יחסנינה ית ישדאל : (לה) וספלוון דאמרתון לערי יהון ובגיכון דלא דיעון ויקא רין בין טב לביש היגון עלון לתמן ולהון אתנינה ותינון ויתרונה : (לו) ואתון אתפניו לכו וטולו למדברא אורח ימא דסוף : (לז) ואחיתון ואמרתון לי חננא קדם יי אנתנא גיסק ונניח קרב כקל דפקנא יי אלהא ואמרתון גבר ית מאני ויגיה ושריתון למיסוק לשוורא : (לח) ואמר יי לי אימר לחון לא תסקון ולא תסדרון סדרי קרב ארום לית שכינתיה מהלכא ביגיכון ולא תיתברון קדם בעלי דבביכון : (לח) וזמלית לכו ולא קבילתון וסריבתון על מימרא דיי וארשעתון וסליקתון לשוורא : (לח) ונפק אמוראא דיתוב בשוורא תהיא לקדמותכון ורדפו יתכון היכמא דהרין ותישון אורעימא ומחו יתכון בגבלא עד חרמא : (לח) נתבתון ובכיתון קדם יי ולא קביל יי ציותכון ולא אצית למיליוכון : (ס) ויתבתון ברקס וימין סניאין פיומא דיתבתון :

ב (א) ואתפנינא ונמלנא למדברא אורח ימא דסוף היכמא דמליל יי לי ואקיפנא ית שוורא דגבלא וימין סניאין : (ב) ואמר יי לי למימר : (ג) סגי לכו דאקיפתון ית שוורא דרין איתפניו לכו דצפונא : (ד) וית עמא פקיר למימר אתון עקרין בתחום אחובון בניו דעשו דתתבין בגבלא וידחלו מכוון ותספיקרון לחדא : (ה) לא תיתברון בהון ארום לא אתון לכו מאדעתהון עד קמיסת פרסת ריגלא ארום ורתמא לעשו יהבית ית שוורא דגבלא מטול איקרא דעבר לאבוי : (ו) עברא תובון מנהון כד חי בכספא ותיכילון ואוף מנא תובגון מנהון בכספא ותישתון : (ז) אנדרין דלא תעיקון להון ארום יי אלהבון ברין יתכון כקל עוברי דיוכון סופיק צריכוון במהכך במדברא רבא דרין דנו ארבעין שנין מימרא דיי אלהבון בסעעכון לא חסרתון מדעם : (ח) ועברנא מלית אתנא בני עשו דתתבין בגבלא מאילת ומכרך תרגולא ואתפנינא ועברנא אורח מדברא דמואב : (ט) ואמר יי לי למימר לא תעיק ית מאבאי ולא תסדר דקבלהון סדרי קרבא ארום לא אתון לכו מאדעתון ורתמא ארום לבניו דלוש יהבית ית לתנת ורתמא : (י) איתננא מן קדמיון ותיבו קה עם רב וסני ותסין חי כנגבריא : (יא) גבריא דתתבין במישר גינברי מתחשבין אוף היגון חי כנגבריא דאתמחו בשוגענא ומאבאי קבו לחון אימתי : (יב) ובגבלא ותיבו גניסניא מן לקדמיון וגיני עשו מריכוונן ושיצאוונן מן קדמיהון ותיבו באתרוהון היכמא דעבר ישדאל לארבע דותגיה דיתב יי לחון : (יג) כדון קומו ועקרין לכו ית נחל שרנויא ועברנא ית נחל שרנויא : (יד) וימנא דחליכנא מן דקס געא עד דעברנו ית נחל שרנויא תתיו ותמני שנין עד דסף קל דנא גברי מניחי קרבא מנו משריתא היכמא דקיום יי לחון : (טו) ואוף מחא מן קדם יי אתגרת דרין למשציהון מנו משריתא עד די פסקו : (טז) ותנה כד פסקו כד גברי מניחי קרב עברי ביממא לממת מנו משריתא : (יז) ומליל יי עמי למימר : (יח) אתון עקרין ויקא רין ית תחום מואב ית לחיות : (יט) ותתקרבון לקביל בני עמון לא תצור עליהון ולא תתגרי בהון לסדרי קרב ארום לא אתון לכו מאדע בני עמון ורתמא ארום לבניו דלוש מטול וקנותיה דאבדקם יתבמא ורתמא : (כ) ארבע גיבא מתחשבא לחוד ריא גבריא ותיבן קה מן לקדמיון נעמנאי קבו לחון וימתי : (כא) עמא רבא ותסינא חי כנגבריא ושיציון מימרא דיי מן קדמיהון ותריכוונן ותיבו באתרוהון : (כב) קמא דעבר לבניו דעשו דתתבין כשעיר ושיצו ית חוראי מן קדמיהון ותריכוונן ותיבו באתרוהון עד ויקא דרין : (כג) וישאר פלישת כנגענאי דהו שרן כבופרנא דרפיע עד ענה כפוסקא דנקפו מן כפוסקאא שיצאוונן ותיבו :

באתרוהון יונתן

ידיקו ר"ח חוד חף נטוסם וטורל וכו' ועין כ"ל חקת כפוסקא חסס נטשו וימט נחל ודר : (טו) עברי ביממת יתכן לבינה טוברי ביממת הס העובדים על הכמות וכוו כיה מימסם חבל ל"ג טוברי ביממת ופי' העובדים בים וק"ל לטון ה"ח וים חנוי' טוברי ביממת חתיה הקורא תהור בשב : מטול וכו' דחברס הכי חיתא חס' קדוסי ורנא מ"ט לח חמר בר' חייס דיליף מקרף כי לנגי לטו וגו' ומטט מסום כנוה חסרס סלמי יין קטון סתת וסיהר טיין כס"ו והוא סברת ר' פשוטל כד נחמט דיליף חסיפת דקרת חסר ימטטן סמטן ורנו ורלו מפינין מלכן סמטת סמה לחסס כסס סמטת ליחוספ : חמטלמין פי' כסילין ויחוסר : פיטור כד חי ככר פירטו כסמון . חמי כבורית סמטת וסיהר' כו' סוה סיהס פי' מוכתק על נחון סל ישראל : ירושלמי דחמי חסס ית רסיעת וכו' כל זה כפי' פרסת סלח לך וכלן חוקסס ליה מדחיערין למימר לחסס חל מירח כנו כס"ו : חסרי מירוסו פי' חסיר וכן סעיר סרין וכלן ר"ל כדוסיפת בילמדט סריוין סעירוט משרין מחמת רוב פירות הגדילים בחיין לח יוכלו לעמוד ויטלו והכל חסר וק"ל . לח כקיימא וכל בסימול פי' לח סקף ולא כחוקף . כנוענא כמטול וככר מוכר כפי' : מויח דפרוץ פי' מעט סל כרול וכן לזווי כרי וככר מוכר ג"כ כמרגוס : כבית חריכין פי' כבית הסרסר או בית מלכיס והוא לטון נמור דכ"פ פי' נגט מסוט הווס סטיר דכמי כס סנה עלן חרין וכן בית דין מרגוס פי' חרונות : כלמחט דגרוים פי' כלמחט עליו סיהר חמט

באתריון : (כ) אודקפו טולו ועברו ית נחלי ארנונא תמן די
 מסרית ביריכוני ית סיוחן מלכא דחשבון ואמורא נח ארעיה
 שרי לתרבותיה ותתגרי למסרדא לקבליה סרדי קרבא : (כ) וימא
 דין שרית לטיט וועקד ונתקדך על אנפי כל עממא דתחות
 כל שמא דישמעון שמע וכוונדך דוד קמון שמשא וסרתא
 אמטולתך ופסקון מן למיטר שרתא כמיסת וימא ופלגא נקמו
 במדוריהו עד לאנחת קרבא בסיוחן וועון ויריתון מן קדמך :
 (כ) ושרדית אנדרין מנהרעא דסמיר למדבר קדמות לנת סיוחן
 מלכא דאמורא פתגמי שלם למיטר : (כ) אעבר פארעד באורחא
 דהיא אורח כבישא אויל לא אספי לתנוקתך לימינא ולשמאלא :
 (כ) עבור פד חי בכספא תזבין לי ואיכול ומוי בכספא תמן לי
 ואישמי לחוד אעבר בלחוריי : (כ) היכמא דעבר לי בני דעשו
 דיתבין בגבלא ומואבא דיתבין בלחית עד ומן דאעבר ית
 יודנא לארעא דיי אלהא ותיב לנא : (ל) ולא צבא סיוחן מלכא
 דחשבון לאעברונקא בגו תחומיה ארום אקשי יי אלהך ית צרא
 דרוחיה ואיתקף ית לביה מן בגלל למססיה בידך פימא
 קדן : (לא) ואמר יי לי חמי באורכות שמשא וסרתא דשרית
 למסר בידך ית סיוחן ונת ארעיה שרי לתרבותיה למרות ית
 ארעיה : (לב) ונפק סיוחן לקדמותנא הוא וקד עמיה לאתקא
 קרבא לתיב : (ל) ומסר תיה יי אלהא קדמנא ומחנא יתיה ונת
 בניו ית כל עמיה : (ל) וכבשנא ית כל קרווי בעידנא הוא
 ונמקנא ית כל קרווי גוברא ונשיא ונפלא לא אשארנא
 משנב : (ל) לחוד בעירי בונא לנא גערי קרניא דכבשנא :
 (ל) מעווער דעל גיף נחלא דארנונא וקרמא דמזפניא כמציעות
 נחלא עד גלעד לא ונת קרמא דתקופת מננא ית כלחון מסר
 יי אלהא קדמנא : (ל) לחוד לארע בני עמון לא קרבתא כל
 אמר נחלי יבקא וקריוו סוורא ככל מה דפקיר יי אלהא :
 (ל) ואתפניא וסלקנא אורח מתנן ונפק עוג מלכא דמתנן
 לקדמותנא הוא וקד עמיה לאתקא קרבא לארע : (כ) ואמר
 יי לי לא תחל מניה ארום בידך מסרית יתיה ונת כל עמיה
 ונת ארעיה ותעבר ליה היכמא בעברת לסיוחן מלכא דאמורא
 דתיב בחשבון : (כ) ומסר יי אלהא בידנא אוף ית עוג מלכא
 דמתנן ונת כל עמיה ומחיונה עד ולא אשעיר ליה משויב :
 (ו) וכבשנן ית כל קרוויהו בעידנא תהיא לא תוות קרמא ולא
 גסיבנא מתחון שתינן קרווין כל תחום פלך שרנונא מלכותא דעוג
 במתנן : (ו) כל אילין קרווין סקרא מקפן שורין דמין אחידן
 במרעין ונגרוו בר מקרוו פצתא סגי לחדא : (ו) ונמקנא ית
 קרוויהו תיקמא דעבדנא לסיוחן מלכא דחשבון חכדון נמקנא ית
 כל קרווי גוברא ונשיא ונפלא : (ו) וכל בעירי גערוו קרניא בונא
 לנא : (ו) ונסיבנא בעידנא תהיא ית ארעא מן רשות תרין מלכי
 אמורא דבעברא דיוודנא מנחלי ארנונא עד סוורא דחרמון :
 (ו) צידנא תמן קבו לחמון סוורא דמסרי פירווי ואמורא קבו
 ליה סוור תלנא ולא פסיק מניה תלנא לא בקימא ונא בסיתווא :
 (ו) כל קרווי מישרא וכל נקעד וכל מתנן עד סלנוקיא וארעית
 קרווי ממלכותא דעוג במתנן : (ו) ארום לחוד עוג מלכא דמתנן
 אשתי ממותר גיברא דאשתיצו כטובענא הא שיוויה שוויא

דפרנא הא חיא יתיבא בבית ארבינו כרבת בני עמון תשע אמין
 אורבא וארבע אמין פותיה באמתא דגרמיה : (כ) ונת ארעא
 קרא ויתנא בעידנא תהיא מעווער ועד פיר גללא ופלגות סוורא
 דגלעד וקריוו יתבית לשבט ראובן ולשבט גד : (כ) ושאר גלעד
 וכל מתנן מלכותיה דעוג יתבית לחצי שבט מנשה כל תחום בית
 פלך שרנונא וכל מתנן תהיא מחקרי ארע גיברא : (כ) ונאיד פד
 מנשה נסיב ית כל תחום פלך שרנונא עד תחום קרווי ואנטיקרוס
 וקרא ותחון על שמיה ית מתנן פפרני יאיד עד וימא תרין :
 (כ) ולמכיר יתבית ית גלעד : (כ) ולשבט ראובן ולשבט גד
 יתבית מן גלעד ועד נחלי ארנונא מציעות נחלא ותחומיה ועד
 יתבית דנחלא תחומא דבני עמון : (כ) ומישרא ויודנא ותחום
 מנסיס ועד וימא דמישרא וקרמא סבריה דסימא ליקמא דמלכא
 תחום שפכות מנא מרמחא מדינחא : (כ) ופקודית יתבין לשבט
 ראובן ולשבט גד ופלגות שבט מנשה בעידנא תהיא למיטר יי
 אלהכון ותיב לבון ית ארעא קרא למדתה מעונינן פעברין קדם
 אחוכון בני ישראל כל מעוני חילא : (כ) לחוד נשיכון ספליכון
 ובעיריכון ובענא ארום בעיר סגי לבון ותבון פקרויכוני די
 יתבית לבון : (כ) עד ומן דגניח יי לאחוכון כוונתון ויריתון אוף
 חינון ית ארעא דיי אלהכון ותיב לבון ותתובון גבר לירודתיה
 דיתבית לבון : (כ) ונת וישע פקודית בעידנא תהיא למיטר
 עינד מעניו ית כל בעבר יי אלהך לתרין מלכיא האליוו חכדון
 געביר יי לכל מלכותא דאנת עבר לתמן : (כ) לא תידחלו
 מרעון ארום מימרא דיי אלהכון מניה לבון :

פרישת ואתחנן

(כ) ואתחנן ובעית רחמין מן קדם יי בעידנא תהיא למיטר :
 (כ) כבעו ברחמין מן קדמך יי אלהים אנת שריתא
 לאתחנא ית עבדך ית רבותך ונת גבורת ידך תקופמא דאת הוא
 אלהא ולא אית פד מנד דשכינתך שרוא בשמא מלעילא ושלש
 בארעא לא דעביר בעובדך ונגבדך : (כ) אעבר דדון ואחמי
 ית ארעא סבתא דבעברתא דיוודנא סוורא שבא דגו דביה מתפניא
 קרמא דירושלם וטוור ליבגו דביה עתיד למישרי שכינתא :
 (כ) ורגו יי עלי בגללכון ולא קביל צלותי ואמר יי לי סגי לה לא
 תוסף למלא קדמי טוב כפתנמא תרין : (כ) פוק לריש דממא
 ונקף עינד למעברא ולצפונא ולדיומא ולמדינתא וחמי בעינד
 ארום לא תעבר ית יודנא תרין : (כ) ופקוד ית וישע ותקפודו
 ואלימותו ארום הוא געבר קדם עמא תרין והוא יחסין ותחון ית
 ארעא דאנת חמי : (כ) ושריוו כחילתא בכיון על חובינן
 דאורנונו לפלחי מענות פעור :

יונתן

די (כ) וכוון ישראל שמעו לקיימא ולדינא דאנא מלך יתכון
 למעבר מן בגלל דתיחון ותיעלון ותירתון ית ארעא דיי אלהא
 דאכתחבון ותיב לבון : (כ) ליתכון רשאין למוספא על פתנמא
 דאנא מפקיר יתכון ולא תכצרון מניה מן לא למנשור ית פקודיא
 דיי אלהכון דאנא מפקיר יתכון : (כ) עניכוון חמיתון ית דעבר
 מימרא דיי בפלחי מענות פעור ארום כל פד נש דשעא בתר
 מענות פעור שצויה יי אלהך מבינד : (כ) ואתון דרבבתון ברחמיתא
 די

על חובינן דאורנונו לפלחי מענות פעור ומי וישעו גיח כביס על טומוסיה סמוגו
 לנשל סוור כי תרגום של יוחנן וסרו ותרנוס של גיח הוא חילתא בסדר זה בסמוך
 בעבר הירון גיח וכן כהרס מקומות וק"ל : (כ) בגלל דתיחון כח"ל כח"ל וסרוס
 דמיון

חמת טוב כדמיס"י וכן תרגום סוקלוס בחמת פלך וכל זה ולא מיחא מדמיס בחמת
 חיס חסר חיס האמר וסכ כן חסי רוחתא חלח חמת חלך חוס טוב חלך חסון :
 (כ) ולא חית בר מי"י סלון וולתן ויס גוריס כדמיון דלית ומכרס ר"ל כדמיון
 מ"י סלון וכול להחילך על חלומה כי חין לו ב"ה משל לו דמיון : (כ) בחילתא כח"ל

דיי אלקהון קיימין כולכון יומא דין : (ח) חמון דאליפית יתכון
 קיימין ודיינין חיקמא דפקדני יי אלהים למעבר חיקמא בנא ארעא
 דאתון גאלון לתמן למירתה : (י) ותגמרון ותעבדון ות אורייתא
 ארום היא חכמתכון וסוכלתנותכון למחמי עממיא דישמעון ות
 כל קיימא האלון ויימרון לחוד עם חמים וסוכלתון עמא רבא דרין :
 (א) ארום וידא אומא רבא ראית ליה אלקא קריב לנתיה בשום
 מימרא ביי אלקה אורייתון דעממיא נטלון דחלתהון על כתפיהון
 ובמין קריבין דהון ודיינין דחיקון מטול דלא שמיעין באורייתון ברם
 מימרא ביי יתיר עד כורסיה רם ומנטל ושמע צלותנא בכל עירן
 דאנן מצלין קמיה ועבדי בעותון : (ג) והידא אומא רבא דיליה
 קיימין ודיינין תריצין בכל אורייתא דרא דאנא סדר קדמיכון יומא
 דין : (ט) לחוד אסתמרו לכון ושרו נפשתיכון לחדא דלקא
 תתגשון ות פתמיא דחמתון בסני בעיניכון ודלקא יעדון מן
 לבכון כל יומי חייכון ותלופונון לבניכון ולבני בניכון : (י) ותדבון
 גרמיכון במעסקכון בה די קיימא דקמתון קדם יי אלקהון בחורב
 כומן דאמר יי לי כגוש קדמי ות עמא ואשמעינן ות פתמי
 דילפון למחל מן קדמי כד יומא דהיגון קיימין על ארעא ות
 בגיהון יאליפון : (יא) וקריבתון וקמתון בשפולי טררא ושוורא
 דליק באישתא ושלחוביה ממי עד צית שמעא חשוכא עננא ואמיטתא :
 (יב) ומליל יי עמכון בטורא מנא אישתא קל דבירא אתון שמיעון
 מן מו לא חמיתון אלקה קל ממלל : (יג) ותני לכון ות קמיה דפקיד
 יתכון למעבר עישרתי דבוריא וכתבינן על לחי סמפירינן :
 (יד) ותני פקיד יי בעינא תהיא למילפא יתכון קיימין ודיינין
 למעברכון יתרוו בארעא דאתון עברין לתמן למירתה : (טו) ותסתמרון
 לחדא לנפשתיכון ארום לא חמיתון כל דמו ביומא דמליל יי
 עמכון בחורב מנא אישתא : (טז) הון ודיינין דלא תחבלון עובדיכון
 ותעבדון לכון צלם דמו דכל שעו דמו דדכר או דנוקבא :
 (יז) דמו דכל בעינא די בארעא דמו דכל צפר נפא דפרחא
 באור רקיע שמיא : (יח) דמו דכל ריחשא דבארעא דמו כל נוגי
 דבניא מלרע לארעא : (יט) ודלקא תתלון עיניכון לצית שמיא
 ותחמון ות שמישא ות וירא ות רישי כוכביא כל חילי שמיא
 ותשעון ותסגרון דהון ותפלחינן דפליג יי אלקהון דהון דעתהון
 דכל עממיא דתחות כל שמיא : (כ) ויתכון נסיב מימרא ביי
 לחלקיה ואנפיק יתכון מגיד פרזלא ממערים מטול דמחיו ליה לעם
 אחסנא קיימא דרין : (כא) ומן קדם יי הנה רגו עלי עד פתגמיכון
 דאתרעמתון על מנא נקם דלא אעיבר ות יורדנא ודלא איעול
 לארעא ביי אלקהון ותיב לכון אחסנא : (כב) ארום אנא שכיב בארעא
 דרא לית אנא עבר ות ירדנא ואתון עברין ומירתון ות ארעא שבקתא
 דרא : (כג) אסתמרו לכון דלקא תתגשון ות קיימא ביי אלקהון
 דגיר עמכון ותעבדון לכון צלם דמות כולא דפקדינכון יי אלקהון
 דלא למעבר : (כד) ארום יי אלקהון מימרא אישא אככה אישא

יונתן

ותחמון ותעלון וכו' למטן חמון ונאסם וכו' : (א) חורסיכון דעמיס וכו' דמלחיקון על
 חמיתון כו' ודיינין דחיקון פ' דרד טובדי כובלים טעסקים ויחמם על כתפיהם הרי קרובים
 וחפפ' הם דחוקים מטובדיים חמי טעוים להם ולת יאמנו וכל זה ברבה חת מולח
 ע"ג קרובים וחוקים ע"ג טעם לו ע"ג ותמירו חלו טווד ותמלל לפניה
 ודיינין טווד חומו הרי הוא קרובם וחוקיהם והק"ה רחוק וקרוב : (ב) ודיינין תריצין
 פ' ישרים כי חמס לב ויבאר מרגס בקיטע ליבא ובתריצותא : (ג) תמסון פ' י'
 תמסו כמו נאמי טווד . יעידון מרגס על יסורו לעממים ועיין למיל מרגס בחקמי :
 (ד) ותדבון גרמיכון וכו' קרי כדחיקת מרג מי סמתו חמר רוב"ל מנין לבעל קרי
 סחסור כחומר סמחר והדפסם לבען וסמין ליה ויס חמר עמדת לפני כ' מה להלן
 בעלי קריון חסורים חף כחן כעלי קריון חסורים : (ה) נפא דכרסא כ"ל והוא
 מלפין האמת עורבא פרח כח נדפא : (ו) וית יוסי כוכיכא הם האולות וגלגליים :

הוא אלקא קנא ומתפרע בקנאה : (כה) ארום תלרון בנין ובני
 בנין ותתעסקון בארעא ותחבלון עובדיכון מעבדון לכון צלם
 דמות כולא ותעבדון דביש קדם יי אלקהון לארנא קדמוי :
 (כו) אסתדית בכון יומא דין סתרון קיימין ות שמיא ות ארעא
 ארום מיבר תוכדון בסרוהוביא מעבדי ארעא דאתון עברין ות יורדנא
 תמן למירתה לא תורכון יומין עלה ארום מישפציא תשתיצון :
 (כז) ויבבר יי יתכון ביני עממיא ותשתותרון בעם קליל ביני עממיא
 דיבבר יי יתכון תמן בגלותא : (כח) ותיתעוקון למפלח תמן לפלחי
 טענותא עובר איריהון דבני נשא מן קיסא ואבנא דלא חמין ולא
 שמיעין ולא אכלין ולא מריחין : (כט) ותתבעון מתמן למיתב
 לדחלתא ביי אלקהון ותשכחון כחמין ארום תבעון מן קדמוי בכל
 לבכון ובכל נפשכון : (ל) בד תיעוק לכון וירעון לכון כל
 פתגמיא האלון בסוף יומיא ותתובון עד דחלתא ביי אלקהון
 ותקבלון למימריה : (לא) ארום אלקא רחמנא יי אלקהון לא
 ישבקובון ולא יחבלכון ולא יתנשי ות קיימא דאבהתיכון דקם
 לחון : (לב) ארום שניל דרון לדרוא דמן יומי שיריציא דהון
 דקדמד למן יומא דברא יי אדם על ארעא ולמסופי שמיא ועד
 סופי שמיא תהוא היך פתגמא רבא דרין או תאשטמע דבנותיה :
 (לג) האפשר דשמע עמא קל מימרא ביי אלקא קים דמטליל מנא
 אישא חיקמא דשמעתון אתון נאתקיים : (לד) או היך גיסא דעבר
 יי לאתגלאה למיפרשא ליה אומא בפירעא מנא עם אחר דיניסין
 באתון ובתמיהון ובסדרי נצחני קרבין ובאדרע מרמס ובחונני
 ברבין הי ככל מה בעבר לכון יי אלקהון במצרים ועיניכון חמין :
 (לה) אנת אתחמיתא ות פרישתא האלון מטול למדע ארום יי הוא
 אלקא לית תוב בר מגיה : (לו) מישמי מרומא אשמעינכון ות קל
 מימריה למכסנא יתכון באולפניה ועלוי ארעא אחמינכון ות
 אישתיה רבתא ופתגמוי שמיעתון מנא אישתא : (לז) וחוקך דרחים
 ות אכתחכון אברהם ויצחק ואתרעי בכניו דיעקב בחרין ואפקינכון
 באפי רועותיה בחיליה רב ממצרים : (לח) לתרבא עממין דרבין
 ותקפין מנכון מן קרמיכון לאעלוותכון לממן לכון ות ארעהון
 אחסנא ביומא דרין : (לט) ותגדעון יומא דין ותתובון על לבכון
 ארום יי אלהים דשכינתיה שריא בשמיא מלעלא ושליט על ארעא
 מלרע לית חרון בר מגיה : (מ) ותגמרון ות קיימין ות פקודי
 דאנא מפקיד לכון יומא דין דיישיב לכון ולבניכון בתריכון ומן
 בגלל דתיגדון יומא דין על ארעא ביי אלקהון ותיב לכון כל
 יומיא : (מא) הא כון אפרש משה תלת קריון בעברא דירדנא
 מדנח שמישא : (מב) למערוק לתמן קטולא דיקטול ות חכריה ולא
 אתגטון והוא לא שגני ליה מאתמלי ומדקדמיה ויערוק לחדא
 מקרנתיא האלון ויתקיים : (מג) ות כותירין במדברא בארע מישפרא
 לשיבט ראובן ות דמתא בגלעד לשיבט גד ות דברא במתגן
 לשיבט מנשה : (מד) ורא אחוניית אורייתא די סדר משה קדם בני
 ישראל

(כח) ותתעסקון בארעא הוא תרגום דוונסנס ל' יסן עתיקא וכן עמיק יומין :
 (כז) בסרוכיות פירוש בחסיות : (כח) ותיתעוקין הוא לטן לרה וכלן פירוש טובדי
 גלגלים יצרו חמסם עד סמתון לרה תריו פוכרסיס למלכא : עובד חיונין מנסה ודייס
 (כט) ומכיו הכריה מקושות במנסה כיום חידו כמו דיו) והוא סטוט וטורגל : (ל) בעינת
 פירוש בגלל כי לא יומא וכו' על גורל סדריים מ"י על פלחא דזריקת ויס חמריס
 מלסון הללה כי להציל מדרך רע הדגומו ותפני מן חורב יוסא : (לה) מיוסחא חליון
 פירוש יוסיס ונפלות חלו : (לו) למכנל לטן תוכה יוסיס כי מרגס על וטוב
 תוכות דסביק מנסותא וכן חמרי רבד חמר פיסרטי יח"י עכ לגרדא דמכסנייה
 זה וכו' : ירושלמי חידוה הם סני חלוהי זה וכו' וכו"ל דוק פונקס . למיעל למכסר ליה
 חומס מנא חומס חומר חמי סיחד כון לגרום וסבר ליה ומלחמי מברר ליה והוא לטן
 חמס ויקור כמו לנקר כביכיל מ"י לגרדא כביכלא : (מ) דמיערון לטן חמסא ומריכות :

ית כל תפקדא דאנא מפקיד לכו יומא דיו מן בגלל דתתקפון
 ותיעלון ותרתון ית ארעא דאתון עברין למין למירתה : (ט) וכן
 בגלל ד'ספגן יומכו על ארעא דמיון : (י) לאבבתכון למתן להון
 ולבגהון ארעא דפירתא שמינן פתקב וסליון כדבש : (י) ארום
 ארעא דאת עליל מין למירתה לא בארעא דמצרים היא דתפקתון
 מסמן דתובע ית ורעד ומשקנית ליה בגרמך הו קנינת ירמא :
 (יא) וארעא דאתון עברין למין למירתה ארע שורין ובקעין מן
 מטרא דנחית מן שמיא שתיא מוי : (יב) ארעא ד'י אלהך תבע
 יתה במימריה לאשבתיה דירא עניי : (יג) אלהך מסתפלו בה מן
 שירינא דשמיא ועד סופא דשמיא : (יד) וית' און קבלא תקפלו
 לפקויה דאנא מפקיד ותכו יומא דיו למרתם ית' אלהכון ולמפתח
 קדמיו בגד לבכון ובכל נפשכון : (טו) ואתון מטרא דארעכון
 בעידניה בדיד בגרמכשון ולמיש בגינן ותכששו עבדויוכו חמריכו
 ומישחיוכו : (טז) ואתון אסקא בתקלד לבקעיד ותכול ותספע :
 (טז) אסתמרו לכו דלמא ישעי יצרא דקכון ותסמון ותפלחון לשעות
 עממיא ותפגדון להון : (יז) ויתקף רינא ד'י בקון וחדר ית עניי
 שמיא ולא יתחון מטרא וארעא לא תהו עללתה ות'בדון בסרדוכיא
 מזליו ארעא משבחה ד'י יהיב לכו : (יח) ותשון ית פתגמי
 אלון על לבכון ועל נפשכון ותקטרוון ותהון פד הנון פתיכו על
 תפילא לאת על רום ידכון שמאליתא ויהון לתפילין קבל מוקדיוכו
 ד'י עגיכו : (יט) ותלפון ותהון ית בגיכו למגוסא דהון במתיכו
 בבתיכו עם חיתוכון ובמחככון בארחה ובפניא סמיד למשפכון
 ובצפרא סמיד למקמיכו : (כ) ותכתובונן במגילתא על מזויו
 ותקבעיון בתולתא קבל חקי בסיפי בתיכו ובתרגיעכון : (כא) מן
 בגלל דינסון יומכו וימיש גיכו על ארעא דמיון : (כב) ארום
 למיתנא להון בסכום זמין דקיימין שמיא על ארעא : (כג) ארום
 און מנטור תנטרון ית קל תפקידתא דאנא מפקד יתכון
 למעבדה למרתם ית' אלהכון למקד בכל ארמו דתקנו קדמיו
 ומטול לאתקרבא דתלתיה : (כד) ויתרוך מימרא ד'י ית כל
 עממיא האלון מן קדמיכו ותירחון עמיון רבכון ותקפיון מכוון :
 (כה) כל אתרא ד'י תדרוך פרסת רגליכו ביה דלכו ית מן מדברא
 ונטור לכו הינון שוויי בית מקדשא מן נהרא דבא נהרא פרת
 עד ומא דאוקניום הינון מי בראשית פטר מערבא ית' תחומיכו :
 (כז) לא יתעקד בר נש באפיכו דתלתכון ואימיתכון ית' :
 אלהכון על אפי כל יתבי ארעא דתדרכון בה היקמא דמליל לכו :

פרשת ראה

(כו) דאח אמר משה גבאי תמון דאנא מסדר קדמיכו יומא דיו

ברכתא וחילופה : (כו) ית ברכתא און תקבלון לפקודיא
 ד'י אלהכון דאנא מפקיד לכו יומא דיו : (כז) וחילופה און לא
 תקבלון לפקודיא ד'י אלהכון ותשעון מן ארעא דאנא מפקיד ותכוון
 יומא דיו למטעי פטר טענות עממיא דלא ידעתון : (כט) ויתו ארום
 ייעול ותכוון : (ל) אלהכון לארעא דאתון עליון למין למרתה ותתנון
 שית שבטיון על טורא דגרוים ושית שבטיון על טורא דעיבל מברכיא
 ותוון תפכוון אפיוון לקביל טורא דגרוים ומלמטיא יהון תפכוון
 אפיוון לקביל טורא דעיבל : (ל) חלא אינון יחיבין מלהלא לירדנא
 אחורי אורח מטמא דשמיא פארע כנענא דשרי במישרא כלו
 קביל ולגיא בסמרי חווי ממרא : (לא) ארום אתון עברין ית ירדנא
 למעל למרות ית ארעא ד'י אלהכון יהיב לכו ותירתון יתה
 ותיתבון בה : (לב) ותטרון למעבד ית קל קיימא ונת דעינא ד'י
 אנא יהיב קדמיכו יומא דיו :

יב אלון קיימא ורעינא דתנטרון למעבד בארעא דיתב ית
 אלהך דאבבתכון לכו למירתה כל יומא דאתון קיימין על
 ארעא : (ס) אבדא תאבדון ית כל אתריא ד'י פלחו תמן עממיא
 דאתון ירתין ותהון ית טענותהון על שוריא דמא ועל גלימתא
 ותחת בלאין דריוניה שפיר : (ס) ותסתרון ית אגוריוון ותתפרון
 ית קמתהון ומתקתהון תוקדון בגורא וצילמי טענותהון תשקכוון
 ותשיציון ית שומהון מן אתרא תהוא : (ז) ליתכוון רשאין למחקא
 כתב שמיא ד'י אלהכון : (ח) אלהון בארעא ד'י תרעי מימרא ד'י
 אלהכון מן כל שבטיכו לאשרא שכינתיה מן לבית שכינתיה
 תבעון ותיתון תמן : (י) ותיתון תמן עלותכוון ובכסת קודשיכוון
 ונת מעשרתכוון ונת אפרשות ידיוכוון ונדרכוון ונשבתכוון ובכורי
 תוריוכוון ועגיכוון : (י) ותקלון תמן קדם : (יא) אלהכון ותחדון בקל
 אוישות ידיוכוון ותניש במיכוון ד'י כריכוון : (יב) ליתכוון
 רשאין למעבד חקמא דאנן עברין דבא יומא דיו גבר קל דקשר
 בעניו : (יג) ארום לא אתיתון עד בדון לבי מוקדשא דהוא בית
 גינא ולאחסינת ארעא ד'י אלהכון יהיב לכו : (יד) ותעברון ית
 ירדנא ותיתבון בארעא ד'י אלהכון מתסן ותכוון וגיין לכו מקד
 בעלי דבדיכוון מן חוור חוור ותבנון בית מוקדשא ומקד ד'י
 תיתבון לוחין : (יז) ויהי אתרא ד'י תרעי ביה מימרא ד'י לאשרא
 שכינתיה מן למין פיתון ית קל קודגיא ובכריא ומעשריא
 דאנא מפקיד ותכוון תמן מקרבון עלותכוון ובכסת קודשיכוון תמן
 תכלון מעשרכוון ואפרשות ידיוכוון וכל שפיר גדיכוון ותיררון קדם :
 (יח) ותחדון קדם : (יט) אלהכון אתון ובגיכוון ובגתיכוון ועברכוון
 ואמחכוון ולנאח דבקיכוון ארום לית ליה חולק ואחסינא עמכוון :
 (יא) אסתמרון לכו דלמא תסקון עלותכוון בקד אתרא דאתון
 תמוין

יונתן

האומרין ביון וכו' : (5) בסמרי חווי ממרא הוא ממרתם חלמי מורה כמו חלמי ממרת : (כ)
 דריויים שפיר דמחריבו יכה ויהו נטון טעם ומכרם למח דוקא טן רעין : (ד) ליתכוון
 רשאין למחקא טיון כד' כר"ל וכן הובא בסמ"ג : (ח) כל ספר דריוכוון כל' לחרי
 סיוון כמיו : (יז) ובכורי תוריוכוון ועגוון וכל דריוכוון כל' ופיון כמיו : (כ) בכל רגל
 לכוון תהוה ומתסם כמו כזי תמיר ורגיז ומתסר : (כח) חרום תעברון דמקין וכסר וכו'
 כל' ופיון כמיו חן הטעות בא כי בסמוך לא תחלכו כתיב חרום תעברון וכסר וכו'
 ציון להיות כן וק"ל : (כ) או מרי חלום תלחח דודעתא פי' סתלס לו החלום הוא נודון
 לבנו ודיינו סהדיד בו כל היום כדי שיגא לו החלום לילה וק"ל : (ה) וקדמיו תכלו
 דרס מעברו על עמדה סבל סהיח התפלה : (ו) יעמיקו מילכא כסא פי' יעשה חומך
 ענה רעה ולא כמו שמלחח לא יעמיק כל המדבר על לב הכריות ומכלל דבריו עד שיחמך
 לו נקרא טענה וסלבן נקרא דברי רבות טענות לפי סכל כ"ד נותן טעם לדבריו וק"ל
 מאלא תפרס יעמיק לכוון טענה וחומר חני טענת סקר הוא ועשות גדול טענתו וק"ל : כל דין
 בר חיוב כן הוא כמשה יוסקין כן חמך וכו' כן חמו חסית וכן חב חינו חסית חמך חני
 לל חנעיק חמך ל"מ כן חב דמני ליה ויטן לו סבות דעות חלל חנינו כן חס דלל סמי
 ליה וכו' יומח חמית חמ"ל : בערך תרגום של חיקך ומקומות אחרים מתרגמו כמיו
 אחרים כמיו ככה ועם ככה ועי' לעיל שמות כתי' וכתי' : כז למיחר דייק הכי דאם כסמך
 דבר חין יאלא דית למיחס כלל ערום דבר שפחל חומו העניח וכחיסו חלל סמכרוו כממני
 והכל דכתיב כסמך היינו כמחלס כדמיס' וכו' : (ט) כממרוך פי' כמסמך
 דמחית

מחון
 גיפון
 שלמא
 באלו
 ריו :
 מיו :
 שמיה
 קדם
 לא
 חינו
 וורא
 כל
 יי
 לי
 ימית
 קעי
 תמון
 ובכל
 פקיד
 שמיא
 וכל
 תכוון
 רעא
 לא
 מארי
 ואוף
 גירא
 דמיו
 תכוון
 האלון
 צרים
 יומיו
 לא
 ון ית
 יתבי
 כיהון
 ריכוון
 עד
 בגי
 אינש
 ארום
 גטרון
 מיו
 סוניה
 יחילח
 תעלל
 למיח
 ומרתח
 חמך
 טור

חמיו: (י) אלהן לאתרא דיתרעי יי באחסנת חר מן שבטיכון
 פסן תפקון עלנותכון וחסון מעבדון ית כל מה דאנא מפקיד לכו:
 (ט) לחוד בכל רענות נפשכון תיכסון ותיכלון בישרא הי בקרבנתא
 דיי אלהבון דיהב לכו בכל קורביון דמסאבין מן למיקרב לקורשניא
 ודרבין למקרב לקורשניא פתרא יכלון יתיה כפשריה דשביא
 וקאלא: (ט) לחוד בארמא הו ותרין על ארעא משדוגיה הי
 כמיו: (י) ליתכון רשאין למיכול בקורביון מעשרי עיבוריון
 חמריכון ומשחיון ובכרי תוריון ועגבון וכל נדריכון דמדרון
 ונסכתיון ואפרשות ידיון: (י) אלהן קדם יי אלהבון תיכלוגיה
 באתרא דיתרעי יי אלהבון ביה אתון ובניכון ובגביון ועבדיון
 ואמורתיכון ונעאי דקורביון ותחרון קדם יי אלהבון בכל אוששות
 ידיון: (י) אסתמרו לכו דלקא תימעלון על לוצא כל יומיון
 דאתון שרן על ארעכון: (ג) ארום יפתי יי אלהבון ית תחומכון
 חיכמא דמליל לכו ותימר איכיל בישרא ארום תירוג נפשך
 למיכול בישרא בכל ריגוג נפשך תיכול בישרא: (א) ארום ותרחק
 מניכון אתרא דיתרעי יי אלהבון לאשראה שכינמיה מן ותיכסון מן
 תוריון ומן עניכון דיהב יי אלהבון לכו חיכמא דפקידות יתכון
 ותיכלון בקורביון בכל ריגוג נפשיון: (ב) ברם חיכמא דמתאבל
 בישרא דשביא ואילא חידון תיכלוגיה דמסאב למקרב לקורשניא
 ודרבין למקרב לקורשניא פתרא תיכלון: (ג) לחוד איתוקפון ביצריכון
 משול דלא למיכול אידמא ארום אידמא הוא קיום נפשא ולא תיכלון
 אידמא דביה קיום נפשא עם בישרא: (ד) לא תיכלוגיה על ארעא
 תשדוגיה חיכמא: (ה) לא תיכלוגיה מן בגלל דיישיב לכו ולבגיון
 בתוריון ארום מעבדון דכשר קדם יי: (ו) לחוד בעירי מעשר
 קורשניון דיתון לכו ונדריכון תיעלון ויתון לאתרא דיתרעי יי:
 (ז) ותעבר בהלקתא עלותך בקרא וארמא על מדבנתא דיי אלה
 ונדם שאר נכסת קורשך ישמפיד על מדבנתא דיי אלה ובישרא
 אתפשר למיכול: (ח) טרו וקבילו ית כל פתגמא דאנא מפקיד
 לכו מן בגלל דיישיב לכו ולבגיון בתוריון עד עלמא ארום
 מעבדון דתמן ודכשר קדם יי אלהבון: (ט) ארום ישיצי יי
 אלהבון ית עממא דאתון עללין לתמן לתרכותהון מן קדמיכון
 ומירת יתון ומיב בארעהון: (ל) אסתמרו לכו דלקא תיתוקלון
 בטר שענתהון מן בטר דישפיעון מן קדמיכון או דלקא תתבעון
 לשענתהון למימר חידון פלחון עממא האלון לשענתהון ונעביר
 דרין אוף אנו: (א) לא תעבדון פולחנא בדרין ליי אלהבון ארום
 כל דבנתך יי דסני עבדון לשענתהון ארום אוף ית בניהון ית
 בנתיהון פתיון ומוקרין בנרא לשענתהון:

ות פיקודיו תנטרון ולמימריה תקבלון וקדמיו תצלון ובדלתיה
 תתקרבון: (י) וגיבי שקרא יהוא או תלים חילמא ונדא יהוא
 ותקשל בסיפא ארום מליל סטיא על יי אלהבון דאפיק יתכון
 מארעא דמצרא ודי פרסכון מבית שעבוד עבדא לאשעיותכון מן
 ארעא דפקידון יי אלהבון למתלכא בה ותפלון עבדי בישתא
 מביגכון: (י) ארום ישעיה מלכא בישא אחוד בר אימך כל דבן
 בר איךך או ברךך או איתךך דמקא בעודך או חבךך
 דחביב עלך כנפשך כרו למימר נהך ונפלה לשענות עממא דלא
 חכימתא אנת ואכתךך: (י) משענות שבגתי עממא דבחורונתכון
 דקריבין לכו או מן שאר עממא דרחיקין לכו מן סיפא ארעא
 ועד סיפא ארעא: (ט) לא תיצבון לחון ולא תקבלון מניה ולא
 תיחוס עיניכון עליו ולא תבחנון ולא תכסון בשומרא עליו:
 (י) ארום מקשל תקסלוגיה ידיון ויתושטן ביה בשרינא למקסליה
 וידהון דכל עמא כסופא: (א) ותאשלון יתיה באבנא וימות ארום
 בעא לאשעיותכון מדחלמא דיי אלהך דאפיק יתכון פריקין מארעא
 דמצרים מבית שעבוד עבדא: (ב) וכל ישראל ישמעון וידהון
 ולא יוספון למעבד כפתגמא בישא דרין ביגיון: (ג) ארום תעמעון
 בחדא מן קורביון דיי אלהבון דייב לכו למיתב מן למימר: (ד) נפקו
 גוברין ודניו מאולפנא דיי אלהבון דחכימא דביגיון ופשעין ית
 יתבי קרתיהון למימר נהך ונפלה לשענות עממא דלא חכימתון:
 (ה) ותתבעון ותבדקון ית סתרא ותשילו שבאר ויהא קושמא
 כיוון פתגמא אתעבדת תועיבתא חרא ביגיון: (ו) ממחא
 תמחון ית יתבי קרתא תהיא לפתגם דחריב נקרא יתה ית כל
 דבה וית בעידה לפתגם דחריב: (ז) וית כל עדאה תכשילון במצע
 פלטימא ותוקרין בנרא ית קרתא וית כל עדאה גמיר קדם יי
 אלהבון ויתיה תל חריב לעלם לא תתבני חייב: (ח) ולא אירביק
 בידכון מדעם מן שממא מן בגלל דיתוב יי מתקופ ריגוגיה ויכמוד
 עליון דתמן וירחם עליון ויסגיון חיכמא דביגים לאבתכון:
 (ט) ארום תקבלון למימרא דיי אלהבון למנטרן ית כל פיקודיו
 דאנא מפקיד לכו וימא דיי למעבר דכשר קדם יי אלהבון:
 יד (א) הי כבני חביבין אתון קדם יי אלהבון לא תגודון בישחיון
 ולא תשורן כליל דיסעד על בית אפיון על גפש דמית:
 (ב) ארום עם קדיש אתון קדם יי אלהבון ובכו אתרעי יי אלהבון
 למחוי ליה לעם חביב מכל עממא דעל אפי ארעא: (ג) לא
 תיכלון מכל מדעם דרחיקות מניכון: (ד) דא היא בעירא דתיכלון
 תורין ואימרי בני רחילו ולא בני מסאבין ונדני בני עיזין ולא
 עירובי שמינין: (ה) אילון ושכין ונחמורין יעלון ורימיון ותרי
 בר ודעיון: (ו) וכל בעירא דסדוקא שלפניא ולה כרגין וסדיק
 סדקא מסקא בישרא בבעירא יתה תיכלון: (ז) קדם ית דין לא
 תיכלון ממסקי בישרא ומסדוקין פרסמא שלגלא דליה תרין רישין
 ותרתן שדראין הואיל ולית בוגניה חנו למתקיימא ית גלמא וית
 ארנבא וית שפנא ארום מסקי בישרא הינון ופרסתהון לא סדוקן
 מסאבין הינון לכו: (ח) וית חורב ארום סדיק פרסמא הוא ולית
 בגפיק ביה דסדיק ולא פשר מסאב הוא לכו מספרהון לא
 תיכלון ובגבילתהון לא תתקרבון: (ט) לחוד ית דין תיכלון מן
 כל

יונתן

דוקא סס ככסיס וטויס ולא כללסיס כדאמר רבא בחולין פ' אלוה ואת בע ומי רמי דפקא
 מדלח כפיב סס ככסיס וטויס ס' וכו' וי"מ ולא עמיין ט' לפוקיה כאל טעמ' וסאיור:
 (1) סלול וכו' ולית בוינה חוי למתקיימא פ' סלין כמיט רחוי להקיימא כדומתו וכו'
 סדר רב דכתיב אשמאל נחם' דיה פ' החסלת וע"כ: (2) למכרתי פ' להלן ולכח כמון
 הכים וכן סולגים ברוך נקראים אורחים ונורסים: (3) אילן גמירן וסאיור חר מסות ליסמיה
 פירוש סלינו נישרים הקספסיס נחם וסאיור פ' כסו וכן סולג כמ' להדיס: מסות ליסמיה
 ומסות

(י) דכיומא דכיומא דק"ל חוץ מקרבן אלף ר"ל היכרוס ויודעים סבויכס חפ"ה אל
 מחוס טיך עליכס: ודנין מחולקת דכתיב"י בלו טול מורס: (ח) ולא פשרין כליל דיסוד
 טיין כמי' מוכ' דובגון סט' לא תסרון לסון ר"ל סלין כמיר בירומיו וכמורו כרכס כמורומיו
 ולא מתקרו סטר לנמרי בון עיניכס וכו' כליל כלל לסון כלל ומתתס: כו' לא תסיונו קריס למת
 ולא תסרון לסון מסויב ומי' סלל יורשו סטר רחשו למחלה עד ססביב כרסל כנחס ססויב
 כמו כמר מסטר סביב כרסל למחלה כין עיניכס ולג"ל כליל כמר: (ד) ולא טרונו עמיין מי'

כל דבמא פל דרזיה ציצין למפרח וחספיתין על מושביה ואין
 גתרון ואשמיטת חר תחות לסימיה וסר תחות ציציתיה וחד תחות
 גזביה תמיה מיכלון: (י) וכל דלית ליה ציצין וחספיתין לא
 תיכלון מסאב הוא לכו: (יא) כל צפר דכי דאית ליה זפק
 וקורקגיה קליף ואית ליה צבעא יתירא ולא דריס תיכלון:
 (יב) ודון דלא תיכלון מנהון נשרא ועזא ובר ניוא: (יג) ודייתא
 חיונרא ואוכמתא דהיא איבו ודייתא לונה: (יד) ונת כל בני
 עורבא וגיחון: (טו) ונת ברת געמיתא ונת חסיפיתא ונת ציפר
 שחפא ונת בר גצצא לנטי: (טז) ונת קפופא ונת שרי נוקא מן
 ימא ונת צדיא: (יז) ונקא חיונרא ואוכמתא ושרקרא: (יח) ודייתא
 חיונרא ואוכמתא לונה ונגר טורא וערפרא: (יט) וכל דיכבי
 וזבגרי וזינו דמלופחי ופולי דפרשי מן אוכלא ופרחין הי בעופא
 מסאבין אינון לכו לא יתאכלון: (כ) כל נוקא דכיא תיכלון:
 (כא) לא תיכלון כל דמינקלא בניקא לניור ערל דקדוויכו
 תיתנגה ונגלוגה או חובין לבר עממין ארום עם קדיש אתון
 קדם: (כב) אלהכון דיתרעו לא תיכלון כל דכן למיכל בשר
 בתלב פגיוהו מערבין בתרא: (כג) הון וחרין לעשרא פיריכו
 מן דאתון מפקין ויגשון מן חקלא כל שתא ושמתא ולא פירי
 שתא על פירי שתא אחריו: (כד) ותיכלון מעשרא תניגא קדם
 אלהכון באתרא דיתרעו לאשרא שכינתיה פקן מעשר עיבוריכו
 חקריכו ומשחכו וכן בכורי חוריכו ועגיכו מן בגלל דתלפון
 למיחל מן קדם: (כה) אלהכון כל יומא: (כו) וארום יסגי מנכון
 אירחא ארום לא תיכלו למסורא ית מעשרא ארום יתרחק
 מנכון אתרא דיתרעו: (כז) אלהכון לאשרא שכינתיה פקן ארום
 ידריכו: (כח) אלהך: (כט) ותחלל בכספא ויהון פרישי ציריון בידך
 ותתעב לאתרא דיתרעו: (ל) אלהכון בדיה: (לא) ותמן בכספא בכל
 דיתרעו נפשך בתובי ובענא ובחטר חבת ועמיק וכל דתשיילנד
 נפשך ותיכלון פקן קדם: (לב) אלהכון ותחרון אתון ואגש בתיוכו:
 (לג) ולנוא דקדוויכו לא תשקבוגיה ארום דית ליה חולק
 ואחסנא עמכו: (לד) מסוף תלת שניו תפקון ית כל מעשר
 עללתיכו פשתא שהיא ותצניעון בקדוויכו: (לה) ונתי לזוה
 ארום לית ליה חולק ואחסנא עמכו וניזרא ונתמא וארמיתא
 דקדוויכו ויכלון ויפקעון מן בגלל דיברכיכו: (לו) אלהכון בכל
 עקבי דייכו ותשקרון:

מן (א) מסוף שבעתי שניו מעברין שמישתא: (ב) ודי אחוויית
 הילכת שמישתא אשמיטו כל בר נש מרי מושתא דיוזף
 בתכריה לית ליה רשו למרחקא בתכריה למתבע אוזומיה ולא
 מן אחוי בר ישראל ארום קרא בית דנא שמישתא קדם: (ג)
 ונת בר עממין תרחוק ודינא די יהוי לך עם אחוד תשמיט ירך:
 (ד) לחוד אין אתון עסיקין במצונתא דאורייתא לא יהוי בכו
 מסבגא ארום ברקא וברכוון: (ה) בארעא די אלהכון יהיב לכו
 אספגא למרחק: (ו) לחוד אין קבלא תמקלון למימרא די אלהכון
 למיגטור ולמעבר ית כל מספיקתא קרא ראנא מספיד לכו וימא
 דיו: (ז) ארום: (ח) אלהכון בירכבוון הי קמא דמליל לכו ותמשכנגון
 עממין סגיאן ואתון לא תתמשכנגון ותשלטון בעממין סגיאן וכוון

יורתן
 דרסורס"ו וק"ל: (ח) לטורי סתא ולמטור סתא וליבנו סתא סתא סתא
 דוקא בניסן דליתיה סתא דר"ה סתא ליה רב הונא רב חסין לרנא כי סות דמסכת מקומט
 סתא עד סתא בניסן סתא לכהיא סתא דכתיב סתא חת סתא סתא סתא סתא סתא
 מקומט סתא כהני בניסן וק"ל: (ט) בניו מימשתא מי סת"ס מושבית לכו וברק וסל
 סתא לכו לכו וברק סתא סתא לכו סתא דמיו מילי ויבנו סתא דהיינו קרין סתא וסתא
 סתא דהיינו כין סתא וסל וברק לכו סתא סתא סתא: (י) וכל יומא רב
 מיבשר

דיתרעו
 וסות גזביה מי סתא לחיו וזכו וזכי סתא כתיב וכן הוא כמות: (ד) מסוף כמות
 דאורייתא כוונתו טיין סתא: (ה) לקדוויכו ולעמי' מיכנתכו מי קרוב הייט עניו עיני
 קודם לעמי קרוב מסת סתא לכו מרחל ככככות: ולמסכניי חרסכו ולא מרחל חרס
 ל' יסר כלשר סתא כנסוון וכן כולס כסיל וז' להרות כי נס סר כס"ל נקרו עמי
 עיני וקדוין כככני סתא סתא חרסכ סתא סתא כן כסר לכו סתא וסר: (ו)
 (ז) למסון וכו' נט סתא מי' נט סתא וסר: (ח) דף למסון קתי סתא וסל מרנא

ויתרעו אללהבן לאשרא שכינתיה מן תיכסון ית פסקא
 וברמשה במיעלית שמשא תיכלניה עד פלגות ליליא ומן שירות
 פורקנבו ממצרים: (א) ותסון ותיכלו בארשא דיתרעי ואלהבון
 ביה ותתפגי בצפרא מיפס חנא ותתד לקרווד: (ב) בוימא קמא
 תקרבון ית עמרא ותיכלו פשרי מעלמא עתקא ושפת ימין
 דאשתיירו תרוו מרשו למיכל פשרי מעלמא חרמא ובימא שביעיא
 תהא תחו פנישו בחושפתא קדם: (ג) אלהבון לא תעבדון עבדיתא:
 (ד) שובעא שביעין מימנו לכו מן דתשרון למשלח מנלא
 למתודו במקלא דתר חצר עמרא תישרי למגני שובעא שביעין:
 (ה) ותעבדון חנוות חנא דשביעיא קדם: (ו) אלהבון הי כמסת
 נדבת דכיון חקמא דברביכו ואלהבון: (ז) ותירדו בחנת
 חנא קדם: (ח) אלהבון אמו וביכו ובעתכו ובעתכו ובעתכו
 ולינא די בקרובו וינרא ותמא וארמלתא די ביכו בארשא
 דיתרעי ואלהבון לאשרא שכינתיה מן: (ט) ותחו דכירין
 ארום משעבדו ונתון במצרים ותישרו ותעבדון ית קממא חאלין:
 (י) חנא דמטליא מעבדו לכו שובעא ימין במשלמכו למכוש
 עללמא מאדורכו ותמא מן מעצרתכו (יא) ותירדו בחנות
 תכוון בשאובתא וחליא אמו וביכו ובעתכו ובעתכו ובעתכו
 וינרא ותמא וארמלתא די בקרובו: (יב) שובעא ימין תמון
 קדם ואלהבון בארשא דיתרעי ו ארום וברכו ואלהבון בכל
 עללמכו ובכל עובדו אירכו ותמון כדם חרין באצלחומא:
 (יג) חלת ימין שפתא ותמון כל דכירכו קדם ואלהבון בארשא
 דיתרעי בתנא דפניא ובתנא דשביעיא ובתנא דמשלח ולימיו
 רשאו למתמא קדם ואלהבון רגסון מכל מצותא: (יד) גבר
 הי כמסת מותבות יתיה הי בקרבא די אלהבון דימב לכו:

פרשת שופטים

יח שפטים דינן קשישו וסרכין אלימן תמנו לכו בכל קרובו כני
 אלהבון ותיב לכו לשבטיכו וידגון ית עמא דין קששו:
 (א) לא תיצלן דיקא ולא תיכסון אפיו וקא תקלון שותרא ארום
 שותרא מסמי עיני חבימא דכסין ליה דגרים לחון טפשתא
 ומערבב מילין ובאין בפום דוינא בשעת דיתוח: (ב) דין קששו
 דין שלם קששו תדי דרין מן בגלל דיתוח ותירדו ית ארשא
 די אלהבון ותיב לכו: (ג) חקמא דלימיו רשאו למנצוב
 אשרתא לסטר מדקא די חקמו ליתכו רשאו למיונא דיקא
 גברא טפשא עם דינא חבימא למילא לכו ית דמעבדו לכו:
 (ד) ותקמא דלימיו רשאו למקמא קמא חקמו ליתכו רשאו
 למנאח לפרנא גברא ודינא דחקיה ואלהבון: (ה) לא תיכסון
 קדם ואלהבון מור ואיבר דיה ביה מוקא או כל מדעם ביש
 דגזיל ואניס ארום מרחק קדם ואלהבון הוא: (ו) ארום ישמח
 ביכוו בחרא מן קרובו די אלהבון ותיב לכו גבר או איתא
 דעבר דביש קדם ואלהבון למעבר על קנימיה: (ז) ואזל פתר
 יצרא בישא ופלח למענת עממא וקניד לחון ולשימשא או
 לסינרא או לכל חילא שמיא דלא פקידת: (ח) ואתקא לכו
 ותשמעון ותיתבעון ית סתרא טקאות וקא קוששא ביו פתקמא

אתעבדת תועבתא חרא ביכו: (א) ותקסון ית גברא תהא או
 ית אנתמא תהא לעבדו ית פתקמא בישא תרו לחרע ביה דיכו
 ית גברא או ית אנתמא ותאמלונן באבניא ימנותן: (ב) על מימר
 תרו סתרו או תלתא תרו ותקמיל דמתחבב קטול לא ותקמיל על
 מימר סתרו חר: (ג) ית דסתרא תדי ביה בשיריא למקטליה וקא
 דקל עמא בבתירתא ותפלון עבד דביש מבייכו: (ד) ארום
 ותפרש מכוון פתקמא דיקא ביני אדם סאוב לאדם דבי וביני
 דיני נפשא דיקי טמונא וביני טכש צורעא למכשש ניתקא
 מל פלונקא בבית דיכו ותקמון ותקסון לארשא דיתרעי ואלהבון
 ביה: (ה) ותמון לוח פתקא דמשבש לו לוח דיקא די
 ית קימא קאנו ותבעון מנתון וימון לכו ית חקת דיקא:
 (ו) ותעבדון על מימר חקת אורייתא דיתוח לכו מן ארשא תהא
 דיתרעי ותשרו למעבר בכל דלפניכו: (ז) על מימר אורייתא
 דלפניכו ועל חקת דיקא דיתרעי לכו מעבדו לא תססון מן
 פתקמא דיתוח לכו ימא ושקאלא: (ח) ונקרא דיעבר בונותא
 דיל דלא למיצת מן פתקא דקאים לשמשא מן קדם ואלהבון
 או מן דיקא ותקטיל גברא תהא ותפלון עבד דביש משראל:
 (ט) וכל עמא ישמעון ויתלון ולא ירשעון טוב: (י) ארום מינעון
 לארשא די אלהבון ותיב לכו ותירדו ית ותיתבו ביה ותמרון
 נמי עלו מלאא בכל עממא דכחונתי: (יא) תבעון אולפן מן
 קדם ויתקדו קרוו תמנו עלכו מלאא לית לכו רשו למנאח
 עלכוו גבר חלוני דלא מן אחובו הוא: (יב) לחוד לא יסנו ליה
 על תרו ססון דקמא ירכון דברבנו עליהן ותמאן ויתכסלון
 מפתקמא אורייתא ויחובו חובת גלותא למצרים וי אמר לכו לא
 תססון למתוב בארשא חרין טוב: (יג) ולא יסנו ליה יתו על
 תמנדי דלא ישעון לביה וכסא ודחבא לא יסנו ליה דלא יתומוס
 לביה לחרא וימרוד בארשא שמיא: (יד) יתו אין גיח הוא במצותא
 דאורייתא ותיב לחתון על כרסי מלכותיה ויתכסון ליה סביא
 ית פדשא אורייתא חרא על ספרא מן קדם כתיב דמן שבט לוי:
 (טו) ותחי גביה ויה קרי ביה כל ימי חייו מן בגלל הדין למיודתל
 מן קדם ואלהבון למנשר ית כל פתקמא אורייתא חרא וית כל
 קממא חאלו למעבדו: (טז) מטול דקא יגיס לביה תיר מן אחוי
 ומטול דקא יקסי מן פתקמא לוינא ולשמאלא מן בגלל דינגוד
 ימיו על מלכותיה הוא ובניו ביני ישראל:
 (יז) לא יתו כתיבא דמן שבט לוי חולק ואחיקא עם אחוי
 קורבנא די ובאחיקתו יכלו: (יח) ואחיקת חקיל וברם לא
 תדי ליה ביני אחוי עשרון וארבע מוחכותא דבונקא דימב ליה:
 (יט) אחיקתיה חיקמא דמליל ליה: (כ) דין ית חולקא דקמי
 לכתיבא מן עמא מלות דבחי ובחין אין מור אין אימר ויתנו לכתיבא
 ארשא דמינא ולוחיא ארשא ולוחיא דרקייתא וקיבתא: (כא) שירי
 עיבורכו חמרכו ומשחכו ושרי גינת עיכוו כמסת קטורא
 תמנו ליה: (כב) מטול דביה ארשא ואלהבון מכל שבטיכו למיקום
 לשמשא בשנא די הוא ובניו כל וינא: (כג) וארום יתי לזאח
 מתרא מן קרובו מן כל ישראל תהא חרין מן וימי בכל כרוך
 דרשא נפשיה לארשא דיתרעי: (כד) וישמש בשום מיקרא די

אלהיה

ינתן

מנ"ח חר
 (1) דרשתי מ'
 יב ומנ"ח וס'
 מ' חסות ביני
 כי מוכנת ביני
 הדורי ובי' סס
 מ' טס סל סת
 קדושים: (יז)
 משמשים בטקו

חכמה פי' ולא ינו חן חלוקו כדו הכונים טרם יוס רשון ימל ללן וכלשון חרם
 דרס' דחנינה י' הכוב מורד וחד מכלכל לטי ימים יוס מניחם כד מן חוכמא כד
 מן כחל וכן חר ללני: (1) ותסון פי' לכו לל לטי סעין. חיק מנא דכירי:
 (2) מעללתי מ' מוחא פתיקתא כדורס' ופ': (3) מוכיפת כמו יב ויה לכו לכו
 פני: (4) דחמי ככתיב מ' חרתי ככתיב: חרוד ימין כבי חיקא סעין פרק חרוד

אלהיה הי ככל אחיו לנאי דמשמשין פמן קדם יי: (ח) חולק כל קבל חולק בשונה ייכלון בר ממוחבי קורבניא דייכלון פתניא דאוריתו לחון אלעזר ואיתמר אבהתכון: (ט) ארום אתון עללין לארעא דיי אלהכון יהיב לכון לא תילפון למעבר פריחוקי עממא קאינו: (י) לא ישמח בכון מעברין פניהון ובגתיהון בגורא לא קסומי קסמין ולא חרורי עיניו ולא נשורי נחשין ולא חרשין: (יא) ובספריו ואסריו חיוו וקרביו וכל מיני כחשין ושאלין אוביא טמא וגם ידע ותבע מן מימא: (יב) ארום מרחק קדם יי פר עבד אלון ומטול תועיבתא האלון יי אלהכון מתריכיהון מן קדמיכון: (יג) שלמין תחון בגתמתא דיי אלהכון: (יד) ארום עממא האלון דאתון עתירין למיורת יתחון לחרורי עינא ולקיסומי קסמא צייתון ואתון לא כנותחון אהון פתניא שילין אוריא ותומיא ונביא תריצא ייב לכון יי אלהכון: (טו) נביא מביניכון מן אחובון דרמי לי ברום קורשא יקום לכון יי אלהכון מגיה תקבלון: (טז) ככל דשילתון מן קדם יי אלהכון בחורב ביזמא דאתפגשו שיכמא למקבלא אורייתא למימר לא נוסף למשמע ית קל דיבורא מן קדם יי אלהיא ות אשקא רבתא תרא לא נחמי תוב דלא גמות: (יז) ואמר יי לי אתמקין מה דמילין: (יח) נביא אקים לחון מביני אחוהון דרום קורשא ביה פותך ואתון פתנמי נבואתי בפומיה וימליל עמחון ית כל דאפקדיגיה: (יט) ויהי גברא דלא יקבל פתנמי נבואתי דימליי בשמי מימרי ירבע מגיה: (כ) ברם גבי שקרא דרשע למללא פתנמא בשמי ית דלא פקדתיא למללא ודי ומליל בשום טענות עממא ויתקטל נביא תהוא בסייפא: (כא) וארום תימרון בפעיוניכון חידון גידע ית פתנמא דלא מלליה יי: (כב) מה דימליל גבי שקרא בשמא דיי ולא ייתי פתנמא ולא יתקום הוא פתנמא דלא מלליה יי פדונתא מלליה גבי שקרא לא תדחלון מגיה:

יח (א) ארום ישיצי יי אלהכון ית עממא דיי אלהכון יהיב לכון ית ארעהון ויתריגונו ויתיבתון בקרויהון ובגתיהון: (ב) תלת קרוין פפרשון לכון בג ארעכון דיי אלהכון יהיב לכון למירתה: (ג) תכונגו לכון ארמא ותתלתון ית תחום ארעכון דיתסגונו יי אלהכון דיי למערוק לתמן כל קטולא: (ד) ודין חולבת קטולא דיערוק לתמן ויהי דקטול ית אחיה בקא מתכונן ליה והוא לא נשר ליה סנא מאתמלי ומקדמו: (ה) וזמא דעליל עם חבריה בחודשא למקטע קיסין ותדקף אורייה פסיקוריא למקטע קיסא וישמשו פרוקא מן קמא וישפח ית חבריה וימות הוא יערוק לתרא מן קרויא מונגיא האלון ויחי: (ו) דלקא ירוף תבע אדמא כתר קטולא ארום ירמח עלוי לביה בעקמיה בגדקיה ארום תפני ארמא וקטליגיה נפש וליה לא אית חובת דין דקטול ארום לא מגי הוא ליה מאתמלי ויתקדמו: (ז) בגין פן אגא מפקיר לכון יזמא דין תלת קרוין תפרשון לכון: (ח) ואין יפתי יי אלהכון ית תחובכון תיקמא דמיים לאבתכון ויחון לכון ית כל ארעא דמיים לתמן לאבתכון: (ט) ארום תגטרון ית כל תפקידתא תרא למעברא

ינתן
 לפעמים כן וזה לא כן מלאמי כתוב: תויילת מואר חלליט ספי' וסריס ודוקים: (ט) דרמי לי ברום קורשא דק"ל חפירס"י מחי כמחי וסלא כמ חמר מקרבן מחסין מוילת סריח כמחוי חלל ברוס"ק: (ט) על תומרוח פירוח על הסמרות פרע להס הסס על חוץ סכר דו יומו לחיבור ספי' ית גורסיס על חומר ולפי מה שלפנינו ספי' כמו ח' ל מוח סכר ח"ל יבול להעיד עד חמד לחייב טעמה מו סכיבר לפכיר וק"ל: (ג) ורשימי דמספירין דייק הכי מדלל במי וכל העם ישמעון כמו לשל חלל כתרומתו הסמריס כמחוי כרגי כ"ל העתירס וק"ל: (ד) ותיורוין חלומין. ספי' וסריס חוקים: (ה) ולא קבע ביה מוועת וכן כולם דקסי ליה מחי עגמת כפי יחא לחסר מחוי חלל העטס לחו סמס עגמת כפי הסרוו קורא חלל סמס יגרום הסמס וק"ל: (ח) פילעית פירוחו סמס וקמס כפיר

הוא או
 דיכיון
 על מימר
 קטול על
 ויהי וירא
 ארום
 ובגני
 יתקא
 עי
 גא
 דיי
 דיקא
 תהוא
 בייקא
 ויהי מן
 ונתא
 ויתרון
 ואל
 יערוק
 מרון
 ו מן
 נבוא
 ליה
 מלון
 לא
 על
 גמס
 תא
 ייא
 חל
 כל
 ויו
 ר

תקינון עמיה : (ח) לא יהיה גולין רציצית ותפילין דהינון תקינו
 גבר על איתא וקא יספר גבר בי שימיה ועריותיה ובי אנפוי לאיתחמאה
 הוד נשא ארום מרחק קרם יי אלקהון הוא כל דעבדי אילן :
 (י) ארום אי אונמאן שרפא רציפר דבי קמד באסרשא בכל אילן
 או על ארעא גולין או בעינו ואימא רביעא על אפרוחין או עליו
 בעינו לא תסב אימא מעל בניא : (י) מןמטר תפטור ית אימא
 ונת בניא תסב לך מן בגלל דיושב לך בעלמא הרין ותוריד יומין
 בעלמא דאתי : (ח) ארום תבנה ביתא חרמא ותעביד תיאק
 גיפופין לאינדך לא תגמון לאסתקא חובת אדם דיקטול בביהד
 דלקא יפול דין דחמי לטפיל מניה : (ט) לא תורעון פרמיכון
 עירובין דלקא תתחייב יקדמא דמיטת זקנא דתורעון ועללת
 פרמא : (י) לא תתוון דרין פתורא ובחמרא ובכל ברייתא פתרון
 זינון קשרין פחדא : (ט) לא תתוון לבשין ומשתחנין בכסו דישע
 געזיל זינון עטר ויתו משרבין פחדא : (י) ברם לאצטולי ביתן
 חושי ציצית מן עבר תרון מרשן למעבר לכוון על ארבע פגפיי
 גוליתכון דתעשפין בה ביטמא : (י) ארום יסב אינש איתא
 בתולתא ויעול עלה ויפוק עלה ויפטר דין ויפיק לה עבר
 דמילין ויפוק עלה טוב ביש ויפטר ית איתא קדא נסבית ושמשית
 עמה ולא אשכחית לה סחירון : (ט) ויסבון אבוהא דעולמא
 ואימא רשע מבי דיקא ויפקון ית שושפא פתרון סחירון דעולמא
 דנת חבימי קרמא לתרע בי דיקא : (ט) ויפטר אבוהא דעולמא
 לתכימא ית פתרי קדושת לגברא הרין לאנתו ומן פתרי דשמיש
 עמה פגא לה : (י) והא הוא שני עבר דמילין למימר לא אשכחית
 לברתך סחירון ואלון סחירון ברתא ויפטרון שושפא קרם חבימי
 קרמא : (י) ויפטרון חבימי קרמא יהיא ית גברא ויקון יתיה :
 (י) ויזמון יתיה מזה סלעין דכפך ויתגון לאבוהא דעולמא
 ארום אפיק טוב ביש על בתולתא פשרא דישראל וליה תתי לאנתו
 לית דיה רשע למפטרך כל יומיו : (כ) ואין קשוש הנה פתמא
 הרין לא אשכחון סחירון דעולמא : (ט) ויפקון ית עולמא
 לתרע בית אבוהא ויאטלוגה אינשי קרמא באבניא ותמות ארום
 עבדת קנא בישראל למפקא שום ביש וזנו על בית אבוהא
 ותפלון עביר רביש מביניכון : (כ) ארום אין משתבח גבר משמש
 עם איתא אתת גבר חורן ויתקטלון אוף מרווחן גברא דמשמש
 עם איתא ואיתא ואפילו אין מעברא לא תשהוגיה עד דתיליד
 אלתו בי היא שעקא תקטלונן בשינוקא דסודרא ותפלון עביר
 רביש מישראל : (כ) ארום תהוי עולמא בתולתא מיקדשא לגבר

וישכחיה גבר חורן בקרמא וישמש עמה : (כ) ותפקון ית תרווחן
 לתרע בי דיקא דבקרמא יהיא ותאטלון ותחון באבניא ויזמון ית
 עולמא מן בגלל דלא פגנת בקרמא ונת גברא מן דשמש עם
 אתת חבריה ותפלון עביר רביש מביניכון : (כ) ואין גברא
 ישבח גברא ית עולמא דמיקדשא ויתקף בה גברא וישמש עמה
 ויתקטל גברא דשמש עמה בלחודי : (ט) ועולמא לא תעבדון
 מדעם ביש לית לעולמא דין קטול אלתו גברא ויפטרנה מניה
 בנישא ארום דיקמא דיקמון גבר על חבריה ויקטליניה נפש היכרין
 פתמא הרין : (י) ארום באנפי ברא אשכחה פגנת עולמא
 דמיקדשא ולא אונמון פריק לה : (כ) ארום ישבח גבר עולמא
 בתולתא ולא מיקדשא ויחוד בה ומשמש עמה ומשתחנין :
 (כ) ונתו גברא דשמיש עמה לאבוהא דעולמא דמי בדתה חמישין
 סלעין דכסף וליה תתי לאנתו חולף דעניה לית ליה רשע למפטרך
 בנישא כל יומיו :

כג

(א) לא יסב גבר ית איתא דאניס או דשריגי אבוי וכל דבאן
 אפת אבוי ולא יגלי בגשא דגלי אבוי : (ב) לא ידבי דמקסר
 ודפסיק גרדא למיסב איתא מקהל עמא דין : (ג) לא ידבי דמתיליד
 מן זנו רביה מנמא בישא דאתחייב בעמא חולונאי למיסב איתא
 פשרא מקהל עמא דין אוף דור עשריא לא ידבי ליה למיעל
 בקהלא דין : (ד) לא ידבון דכורי עמונאי ומאבאי למיסב איתא
 מקהל עמא דין ברם דר עשריא לא ידבי למיסב איתא מקהל עמא
 דין עד עלמא : (ה) על עיסק דלא זמינו לכוון בלחמא במוי
 בארמא במפקכון ממצרין ודאנר לכוון ית בלעם בר בעור מן
 פתור חלמא דמתבניא בארע ארם דעל פרת למיליתכון : (ו) ולא
 יבא יי אלקהון דקבלא מן בלעם ותפך יי אלקהון בפוגמיה משולכון
 ית לוטין לברבן ארום דחמיכון יי אלקהון : (ז) לא תתבעון
 שלמחון וסבתון כל יומיכון דאפירו מתגידין סנא נשיר בלחון
 עד עלמא : (ח) לא תרחקון ארומא דאתי לאתגידא ארום
 אחוכון הוא לא תרחקון מצרא דאתי לאתגידא ארום דירין
 הותון בארעהון : (ט) בנין דמתילידן להון דר תליתא ידבון
 למסבא מעם קהלא דין : (י) ארום תפקון משריון על בעלי דבביכון
 ותסתמרון מקל פתגם רביש מפולחנא נגבריא ויגלו עריותא ושדיות
 ארם זבאי : (יא) ארום ימי קד גבר דלא ימי דכי מקריות הרחרר
 ליליא ויפוק למברא למשריתא לא יעוד למצנע משריתא : (יב) ויחי
 לעידוני קמשא יכחי במוי ובמטמוע שמשא יעול לנו משריתא :
 (יג) ואשר זמון יהוי לך מברא למשריתא ותשוד תמן מוי דריגך :

וכיבא

יונתן

וכיבא דרבה . קריסט לגרד הרין ודקטטה סחיה מקבל קדוסיין סכסוב מודו וכן הוא
 בספרי והוא לסין קדוסיין ולח לסין הכניס : (ט) ויזמון יתיה עיין במהכ"ד מה סכת
 ורעה סכול לסין הוסיס כמו סודר דחומיה ומי"כ ס"ד חייבס להמין המלח סכף
 יהיה כמה כן הוא במרס סוקלין ביטורה חס הוא פוגרת וליקן ססין על פיטורה :
 (כ) סביוקה סודרת י"ח לסין מיהא ורעה וזינו כן חלה הי"י עיין בערשת קדוסיין
 כמ"ו ומ"ט : (כ) גברא ימרינה מיהא גביס הי"י חומו סכסל סרסין יעטור חותם
 גנו על"פ סכסלס וסטיס חותם ליסרלל דמספקה לן חס כחוסם חו גרונן עשפת דיהא
 לה ללעוק כהה לי וסמח סתקא ולח חמור וסחי דכסוב עקב סחי"י סמח עקבא חסן מספקה
 לכעלה חל משריין דסמח תרלית לו : דכיומן פי"י כחובכ חיס על סחירו לבינה לסן ח"ל
 סכ"ד מיהת חמייני לחמור גרד לעיל וזרע דתרומו ויכחון : (כט) דמי בדתה פי"י דמי
 טסת לכר חמיסתי ככף ורעא ס"ג הכי ככרין מרד יס ככרין : (ח) דסרוב חחי כירוס
 מוסתת חחי ויכין סכר ר"י דלני חרנן ככריות מרד מי סמחו ותרנס על כי יפתח חרי
 ישרג : (ג) דמסרס מיר"י כריס . דכסיק גירל פי"י נעסק חזינו ויהי : (ד) קילנתי ככר
 גירנו סכול לסין נכרו ווד כמו ופג בו חילנתי וסלן דרס מלת חמור וק"ל דמתרגס
 דביה מוסח כיסר דרס טעריקן מוס זה רע . (ד) לח ידבון דכור עמונאי בלחיתת
 ככריות מרד סערל סמוי ולא סמויית : (י) מוטלכון סכילנס וכל כרנס כמוסו בגמורל
 ככריות פי"י חחי"י כמיו ככריון לבר קללה נכסה המלס כמו סחיה ורעה לחד ומרועת
 כלס בו נכסה דלת וסחי"י דקחמו חלל חס ורעה לביית ויחוד מרור כלל חס יתגיר
 ודכריו כל יתגל יסח חסיה חס ורעה לביית ויחוד מרור כלל חס יתגיר
 מקללין חומו ומ"ח נטר סכלה סול נעולס : (יח) למיעוט דיקן מן סכסור דוקא כחמה
 סכסלסית חלב חמור סול כחמה יסרלל סחיה חילונס וק"ל : (יג) וסודר חמון מיר דרס
 ליה ככריות דבי וימן דמי כעבי ויד סחיה וגי ופסיק ויפד סחיה וגי"י כליד כלן
 בגדוליס

לכון מן כל בעלי דבכיכון מן חוזר בארעא דני אלהבון יתיב לכון
אחסקא למירחא תמחון ית דוכרנא דעמלק מתחות שמאי ואפילו
ליומי מלכא משיחא לא תתנשי :

פרשת תבא

בן (א) ויהי יחי ארום תיעלון לארעא דני אלהבון יתיב לכון אחסקא
ותירחננה ותיתבון בה : (ב) ותסבון מן שירוי בכורא דמתבשלין
מן שירויא בכל אפא דארעא דתעיל מארעד דני אלהבון יתיב
לכון ותשון בסלא ותתבון לאתרא דיתרעי : אלהבון לאישא
שכינתיה ממן : (ג) ותעשרון בסלא וצניא ופיפרייא ותעלון
לית פתנא דני יחי ממני לכהן כב ביומא האינן ותיתרון ליה
אודינו יומא דני קדם : אלהך ארום עלינן לארעא דקדם : לאבתון
לממן לנא : (ד) ונסב פתנא ית סלא דבכורא מן דך ויוביל וייתי
גרים ויחית ומקטר כרון ותחגיגה קדם מרבחא דני אלהבון :
(ה) ותתיבון ומיתרון קדם : אלהבון לארס נברא נחת אבונגועקב
מן שירויא ובעא לאובדותיה ושונבה מוקרא דני מן דוי ומקטר
כרון נחת למצרים ואיתותב ממן בעם קליל ותנה ממן לאומא
רפא ותקיא ומסגיא : (ו) ואבאישו לנא מצראי וצערו ותנא ויהבו
עלנא פולחנא קשא : (ז) וצלינא קדם : אלהנא דאבתון וקבול
: צלותנא וגלי קמיו צערו וליעומן ודממן : (ח) ותנפיקנא : ממצרים
בידא תקיפתא ובדרע מוקמא ובחוננא רפא ובאתון ובתמחון :
(ט) ואנשל ותנא לאתרא דני יתיב לנא ית ארעא דנא ארע דפירחא
שמניו כחלב ותלון כרבש : (י) וכדון הא איתמי ית שירוי בביורי
אפא דארעא דיתבת לי : ותחגיגה קדם : אלהך ותסגור קדם
: אלהך : (יא) ותחדי בכל שבת ריבת לך : אלהך ולאיש בתיכון
ותתנן ותיכלון אתון ולינא וגיורי דבינכון : (יב) ארום תשיצון
לעשרא יתו כל מעשר עללתך בשמא תליתתא דשמשיחא ותתנן
מעשרא קמא ללינא מעשרא תנינא הוא מעשר מספגיא לגיורי
לתמא ולארמקתא ויכלון בקרונך : ושבעון : (יג) ומעשר תליתאי
תיסק ותיכול קדם : אלהך ומימר הא אפרשן קודשא מן ביתא
והחור ותבון מעשרא קמא ללינא מעשרא תנינא לגיורי לתמא
ולארמקא חי בכל תפקידתך דפקידתני לא עבדת חדא מן פקידתך
ולא אנשיית : (יד) לא אקלית ביומי אכלי מגיה ולא אפרשית
מגיה במקסב ולא יחבית מגיה מכריכון לנפש דמית שמענן בכל
מימרא דני עבדת ככל מה דפקדתני : (טו) אודיק ממורד בית
שכינת קודשך מן שמאי וברוך ית עמך ית ישראל וית ארעא
דיתבת לנא חוקמא דמיתא לאבתנא ארעא דפירחא שמניו כחלב
ותלון כרבש : (טז) יומא דני : אלהבון מפקר לכון למעבר ית
קיימא האלון וית דינא ותשרון ותעברון ותתון בכל לבכון ובכל
בפשכון : (יז) ית : חשבון חשיבא חדא בעלמא יומא דהבון
כתיב

כה (א) ארום יחי תינרא בין תרון גבירא ותתקרבון לנת דינא
וידונן ותתון ויכרעון לבינתא ית זפאח ולחובא ית חיקא :
(ב) ויהי און מתחייב למלקי חיקא וירבועינה דינא וילקניה קמיו
קמיסת חויבה בדיניה : (ג) ארבעין וצליף וחסיר חד וילקניה לא
ישלים דילמא יוסף למלקניה על תלתין ותשע און מלקות ויתר
ויסמפון וקא יתבון אחוד ואנת חמי ליה : (ד) לא תנממון פום תורא
בשעת דרכיה ברם ביממא דאיתרעת קמי לקי שיחנא ודלי חמי
לא תזממוניה ליה : (ה) כד ביירון בעלמא דרון שעא חדא אחיו מן
איבא דמחורו באחסנתא לא תתון אית : שכיבא הפקרא בשקא
לגבר חילונא וקמא ועול עלה ונסבינה ליה לאיתו ונבם יתה :
(ו) ויהי בוכרא דתולית וקום באחסנתא על שום אחיו שכיבא ולא
יתמחי שמיה מישראל : (ז) ואם לא יצבי נברא למיסב ית ביממיה
ותיסק ביממיה לתרע בי דינא קדם חמשא חמימין ויהון תלתא
לביניו ויתרון לסתרון ומימר בלישן בית קודשא קמיהון מקרב וקמי
למיממא לאחיו שמא בישראל לא צבי לבמתי : (ח) ויקרון ליה
חמימין קרמיה וימללון עמיה מילכא קשישא וקום כבי דינא וימיר
בלישן בית קודשא לא רעינא למסכת : (ט) ותתקרב ביממיה
לנתיה לקדם חמימא ויהי געיל בריקלא דבימיה סנדלא דליה עקבא
דמיט בשנצי ובפום סנדלא שנצי קמיון ויחסם ריקליה בארעא
ותקום איתתא ותשרי שנצי ותשלון סנדליה מעלניה ריקליה ומן
בתר ברון תירוק קמיו רוקא נפישא דמתממי לחמימא ותתיב
ומימר כרון חמי לא זעובדא לגברא דלא יבנה ית ביתא דאחי :
(י) וכל דקיימין ממן יכרון עליו ויקרון שמיה בישראל בי שלף
סנדלא : (יא) ארום מתגרון בני נשא כחדא גבר ותכריה ותתקרב
איתת חר מנהון לשויבא ית בעלה מיד מחהו ותושיש יתה ותתקף
בבית בתימיה : (יב) ותקשעון ית פיסת יתה לא תחוסן עגיכון :
(יג) לא יתנו לכון בנתתיכון מתקלון דנכיל מתקלון דברכון למחוי
ובין בהון ומקלון ועירון למחוי מזבין בהון : (יד) לא יתנו לכון
בבתיכון מכל דנכיל מכלן דברכון למחוי ובין בהון ויכלון ועירון
למחוי מזבין בהון : (טו) מתקלון שלמי ומסחאתא דקשוש יתנו
לכון מכלן שלמי וקששו דקשוש יתנו לכון מן בגלל דיסגון וימיוכו
על ארעא דני אלהבון יתיב לכון : (טז) ארום מרחק קדם : אלהבון
כל דעבדי אלון ויכלא כל דעבד שיקרא בפרקמשיא : (יז) הון
דכירין ית דעבדו לכון דבית עמלק בארעא במפקבון ממצרים :
(יח) דארעו יתבון בארעא ותנה קשיל כבון כל דתנה מתררה למקמי
במר מימרי תינן נברא דמשבטא דבית דן ותנה בידהון פולחנא
נוכרעה ותנה עננא פלוש ותתון ודבית עמלק מקביל ותתון וקשע
בית גבריהו ושרי לעילא נאתון בית ישראל חותון לעני ומשלחון
מסוגי שעבדא דמצראי ומן דלוחי גלילו נמא דעברתון במצעהון
ולא דמלון בית עמלק מן קדם : (יט) ויהי כד יגים : אלהבון

יונתן

כיון דכתיב כל טושה חלה לסתוק מכל טושה פול חלל חס אינו ענין למידות דהוי כבר
אמורים נחשו לשחר ברוקחיה : (יח) הינו נבירא וכו' דבית דן וכו' פולחנא נוכרעה
ס"ל כרבנן דעלמי חרב נחמן ואחרו כל הנחשלים חסרין סגט של דן סגלנן הענין מתחת
פ"ג ובתי"ס" ובמתרגם בפרשת בשלח : וקטע בית נביריהו וכו' לעילא פ"י מתן החילה
והק כלפי מעלה ומתתי בחכמת האלהי בלינת קודשא חל"י רמו נללא לזה כי מלת
הנחשלים הוא חסודות נחש מילה כי כזה פהיה מפורס נחש מתקנה נבית מילה ווי
כזה ל"ח : ומן דלוחי נלילי יתח פ"י מפחד נלי ים כי תרגום פחד דלות : (טז) אכליו
ליומי משיחא עיין כס' בשלח ובח"ס :

(ג) בשלח ויוניא מואל כלשון נמרח דגדריס פרק הכור שקל צינא וכו' כלי וכו' כאלן
שפער הכנוריס בשלים חלים או הסלים נבירות חלים חסוס הידור מטה לעטר
סוקי ירוסלים נבירות וססלים : סיפוריהו י"ח כגד יפה ותסוב מכוסה הסל ותעורק
כו : ממני לכהן דב פירוש סיהא משונה לכהן גרול דולוף ח"ס דהבון וק"ל : (ד) ויוביל
ויומי ויריס ויוסות פירוש הכסן מולין ומסית מעלה ומוריד ומתק ומיני וכן ס"ל לר"ל
כן יעקב במסכת סוכה פקד לולב ועשה גמר יד יו' כו' : (ט) חרשת דמירחא שמניו . פי'
דמ"ח

עם אתת אביו ארום גלי כנפא דגלי אביו הוון עניין פלהון פחדא
 ואמרין אמן : (כא) ליש דמשמש עם כל בערדא הוון עניין פלהון
 פחדא ואמרין אמן : (כב) ליש דמשמש עם ארתיה ברת אביו או
 ברת אמיה הוון עניין פלהון פחדא ואמרין אמן : (כג) ליש דמשמש
 עם חמותיה הוון עניין פלהון פחדא ואמרין אמן : (כד) ליש דמחיי
 חברה בלשון תלימאי במוקרא הוון עניין פלהון פחדא ואמרין
 אמן : (כה) ליש דמקבל שותרא למיקטול בר גש למשרי אדם
 זכאי הוון עניין פלהון פחדא ואמרין אמן : (כו) תרמיכרי שבטיא
 כל חד וחד הנה אמר ברקתא בכללא ולושיא בכללא מברכיא
 הוון הפכין אפיהון לכל מילא ומילא כלו קביל שוורא דגריזים
 ואמרין בריך יהוי גברא די יקום ות פתנמי אורייתא תרא למעברדון
 מלשטיא הפכין אפיהון כלו קביל שוורא דעיקר ואמרין ליש יהוי
 גברא זלא יקום ות פתנמי אורייתא תרא למעברדון דוון עניין
 פלהון פחדא ואמרין אמן פתנמיא אליו אתאמרו בסניני ואמניני
 במשכן וימנא ואיתלותון במשרי מואב תרמיכרי מילין מן
 מלקתא לכל שבטיא ועל כל פיקדא ופיקדא אתגור עלה תלתין
 ושת קרמי :

כח (א) ויהי איז קבא תקבלון למימרא דיי אלהבון למימור
 ולמעבר ית כל פקודי דאנא מפקיד לכו יומא ותימניכו
 יי אלהבון רמי וגיתנין על כל עממי ארעא : (ב) ויתון עליכון
 כל ברקתא האליו וידבוקכו ארום תקבלון למימרא דיי אלהבון :
 (ג) בריכו אתון בקרתא ובריכו אתון בקלא : (ד) בריכו ולדי
 מישיכו ופירי ארעכון בקרי תוריכו ועדרי עניכו : (ה) בריך סלי
 ביכוריכו ותלת שירי אצותכו : (ו) בריכו אתון במעלכו לבתי
 מדרשיכו ובריכו אתון בטפכו לפרקטשיוכו : (ז) ישו מימרא
 דיי ית בעלי דבכיו דקיימו לקובליכו למבאשא תכירין קרמיכו
 באורחא חד יהו נפקין לונתכו דסדרי קבא ובשבא ארחו טעין
 יהוון ערקין מן קרמיכו : (ח) נפקר יי עמכו ית ברקתא באוצריכו
 ובכל אושטות יריכו ויבריכו בקרעא דיי אלהבון וחי לכו :
 (ט) יקום יתכו מימרא דיי קרמי לעם קדיש היקמא דמליל לכו
 ארום תמנן ית פקודי דיי אלהבון ותמכו בארסו דתקנו קרמי :
 (י) ותמנו כל עממי ארעא ארום שמא דיי חקיק בזמן דתפילין
 עלך ונדחלו מינד : (יא) וישיריכו מוקרא דיי לשבא בולרא
 דמעיוכו ובלרא דבעיריכו ובאבא דארעכון על ארעא דקיים יי
 לאבתכו : (יב) ארבעא מפתחי בירי דמארי עלמא דלא מקרינו
 בירא דשפרא מפתחא דחייחא ודקברא ודמוגי ודמטרא וכן אמר
 משה גברא הקא יפתח יי לכו ית אוצריה טב דעמיה בשמא
 למשן מטר ארעכון בזמניה בכיר במרחשון ולקיש בניקן ודברקא
 ית כל עוברי יריכו ותזופון לעממין סגיאן ואתון לא תצטרכו
 למזוף : (יג) ומגי מימרא דיי ותכו למלכין ולא חדרושו ותרוון
 לחוד מנשלין ולא תהון למאסין ארום תקבלון לפקודי דיי אלהבון
 דאנא מפקיד לכו ימנא למנמור ולמעבר : (יד) ולא תסמון מן

כתוב שמע ישראל יי אלהא יי חד מטול למחוי לאלהא ולמקד
 בארסו דתקנו קרמי ולמנמור קיימו ופקודי ודינו ולמקבלא
 למימריה : (טו) ומימרא דיי חסיד יתכו חטיבא תרא בעלמא ימנא
 דקבין כתוב מאן קנות עמך ישראל עם יחיא בארעא מטול
 למחוי ליה לעם חביב היקמא דמליל לכו ולמנמור כל פקודי :
 (טז) ויקמנא יתכו רמי וגיתנין על כל עממיא דעבר לראו ולשום
 דיקר ולשיבחהא מטול למחוי עם קדיש קדם יי אלהבון
 היקמא דמליל :

כז (א) ופקיד משה ורבי ישראל ית עמא למימור טורו ית כל
 מפקדמא דאנא מפקיד לכו ימנא : (ב) ויה ביומא דמעברון
 ית יודנא לארעא דיי אלהבון וחי לכו ותקיימו לכו אבנו וברכו
 ותשועון ותחון בניקא : (ג) ותכתוב עליהון ית כל פתנמיא אורייתא
 תרא במעברכו מן בגלל דתייעון לארעא דיי אלהבון וחי לכו
 ארעא דפיקרא שמינו פחלב ועברין דבש היקמא דמליל יי אלהא
 דאבתכו לכו : (ד) ויה בזמן דמעברון ית יודנא תקיימו ית
 אבניא האליו דאנא מפקיד יתכו בשוורא דעיקר ותשועון ותחון
 בניקא : (ה) ותבגון ממן מברקא קדם יי אלהבון מרבה אבני
 לא תרים עליהון פולא : (ו) אבנין שלמין תבגון ית מברקא
 דיי אלהבון ותסקון עליו עליון קדם יי אלהבון : (ז) ותבסון
 נכסת קרשיו ותכילון ממן ותיחדון קדם יי אלהבון : (ח) ותכתובון
 על אבניא ית כל פתנמי אורייתא תרא כתב חקיק ומפרש מתקרי
 בחד לישן ומימרגם בשבעין לישנין : (ט) ומליל משה וכתב
 בגי לוי עם כל עמא למימור צייתו ושמעו ישראל וימנא הרו
 אתברחון למחוי עמא קדם יי אלהבון : (י) ותקבלון למימרא
 דיי אלהבון ומעברון ית פקודי וית קיימו דאנא מפקיד לכו
 ימנא דין : (יא) ופקיד משה ית עמא ביומא תהו למימור : (יב) אליו
 שבטיא יקמון לברקא ית עמא על שוורא דגריזים במעברכו ית
 יודנא שמעון ולוי ויהודה ויששכר ויוסף ובנימין : (יג) ואליו שבטיא
 יקמון על לישא בשוורא דעיקר ראובן גד ואשר וזבולן דן
 ונפתלי : (יד) ויכרוון לנאי וימרון לכל אינש ישראל בקרא קמא :
 (טו) שיתא שבטין קמו על שוורא דגריזים ושימא על שוורא דעיקר
 נאורנא וכתבא ולנאי במציעא מברכיא הוון הפכין אפיהון כלו
 קביל שוורא דגריזין ואמרין בריך יהוי גברא זלא יעבר עלם וצורה
 וכל דמו מה דמרחק קדם יי עובר דיי אומא ולא ישנו בשוורא
 מלשטיא הוון הפכין אפיהון כלו קביל שוורא דעיקר ואמרין ליש
 יהוי גברא דעביר עלם וצורה וכל דמו מה דמרחק קדם יי עובר
 דיי אומן ושנו בשוורא הוון עניין פלהון פחדא ואמרין אמן :
 (טז) ליש דמוקול איקרא דאביו ודאמיה עניין פלהון פחדא ואמרין
 אמן : (יז) ליש דישני תחוקא דחבריה הוון עניין פלהון פחדא ואמרין
 אמן : (יח) ליש דוטע אכפנא באורחא דהוא מרמי למטיא הוון
 עניין פלהון פחדא ואמרין אמן : (יט) ליש דיצלי דין דיי יתם
 וארמלא הוון עניין פלהון פחדא ואמרין אמן : (כ) ליש דמשמש

יונתן

מילין מלחא לכל סטנא נגד ו"כ סטניס וכל זה כמטה מרד חלו גמורין ר"ע הכי ס"ל פלגי
 חר"ס וסבר ברין ככלל וכמטע וכן חרור ככלל וחורר כפרט וכללת ופרשות נחמור כסני
 כחלל מוסד ונשט כמטע מוחלף . התגור פלה תתון וסית קייפון פי לכל פניה נכרמו
 ל"ו ברישות י"כ דמינו ו"כ דהאל מופד וי"כ וערבות מוחלף סרי ל"ו ודלח כ"ט דחמ
 פ"ח ובי : (ה) שירי חלומכון פירוש תחלת טיסתכם ומחולל חמד וכן וס"ר .
 (ו) כמילין לוי מדרש ע"ס ברו הכה כסס ה' . כמפקדן למרמטיוכו כן סוה כמדרג
 רכב ורש לחמן סוה לדרן והנחת משה ומתן וק"ל : (ז) חרשין טעין יכוון פירוש
 דברים נכונים ומוטעים : (ח) מוסן כמילין לעלך ר"ל מוכן וממוון ויחד הים נחלה לנחיה
 כוון דפילין עקו וכדליתא כמקד קמח דברות ורלו כל עמי הארץ כי סס וגומר רבי
 חלישור חומר חלו טפילין סרסא לוי ססס כגלוי וי"מ כי סס ה' מקדח סוה ר"ל ט"ן
 רמו של טפילין סרסא : (י) חרעט מתקסות וכו' דלא מטרותן כדל דעסטרל פירוש
 סליס

דחיי חרן וכו' וגו' אלל פירוש החרן הס סמיס כחלב . וחליין פירוש ומקוים כדבס :
 (יט) ולשום דיקר כמו סל יקר : ולשיבחהא מרגוס סל תפלות : (כ) תשועון פירוש פירוש
 משוען כסיר וכי' כמניח חוכה נירח וסיוח . (כא) כמד לישן ומתורגם כע' דייק
 מנחרי ירעט שפעת סהחור וזקת טיב סהכל יכוטו סכל הכתב ח"כ כ"ל לחד . נס טיב
 כגומ' הכי הוי וכדפירש"י וטיון כמפרשים : (כב) דמו מה דמרחק פי' דמות הרחוקה וזה
 לפני ה' חליטו : וירושלמי החיטס לכוון מסיחות חו המיה כקול המיה שפתו ועט כולס
 ביחד : (כג) דמוול חיקרל פי' המניס כמד חכ וס : (כד) דוטע אכפנא כדורחא דסוה
 דמי לסמיל דייק ממה דכתיב בדרן וחי חסותמ ממש קחי מחי בדרן סה חפילו בעיר נכתי
 טורח חללו דכתיב ולמני פור לא תמן כמכיל חלל מרכיב בדרן משה דקחי חסות דסור
 סוה סלינו יונע סורר וק"ל : (כז) לישן פליתאי פי' לכוון סרע מיקרל פליתאי מעטס
 כמחורר לפיל פרשת נחלטיס כמטוק ויסם וכי' קרוטס וכמו סכתנו ות"ס . (כח) פרמיכרי

כל פתגמא דאנא מפקיד לכוּן יומנא לימינא ולשמאלא למחר
 בחר טענת עממא למפכתוּן : (טו) פד פתח משה נביא למימד
 פתגמי אוכחזא האלוּן אחרגישת ארעא ושמיא ועו שמשא
 וסיבא קרדוּן ויבוכביא כנשוּ וזוּוּוּן אכנת עלמא צוּוּוּן מבית
 קבורתהּ וכל ברייתא שתקוּן ואלגיא לא שלשל אַוּוּוּן עניוּן
 אכנת עלמא ואַמרוּן חכול על גנין פד יחובין וימטון עליוּן
 לונשא אלוּן הוד יכלוּן לסבורתהּוּן ודלמא יעבר בהוּן שצוּוּ
 ולא תהי זכותוּן מנגא עליוּן ולא יחוּוּ נבדא דיקום ויצלי אַמטולתהּוּן
 ברת קלא נפלת מן שמי מוטא וכוּן אַמרת לא תדלתוּן אַמרת
 עלמא דאפילוּ פסקא זכותהּוּן דכל דרעא זכותהּוּן קא יפסוק וקיימא
 דקיימית עמכוּן לא מבטלא ותהי מנגא עליוּן עגי משה נביא
 ואמר אף על גב דאנא מוכח תהוּן על תנאה מתוּבכחוּן למימד
 דאין לא תבבלוּן למימדא דיי אַלְהוּן דלא למישור למעבד ות כל
 פקודי וקמי דאנא מפקיד לכוּן יומא דיו ויתוּן עיבוכוּן פלהּוּן
 לונשא האלוּן וירדפוקוּכוּן : (טז) לישוּן אתוּן בקרתא ולישוּן אתוּן
 בתקלא : (יז) לישוּן פלי בכורבוּן וחלת שירוי אַצוּנוּכוּן : (יח) לישוּן
 ולרי מעיכוּן ופירי אַרעכוּן בקרי תורבוּן ועדרי עיכוּן : (יט) לישוּן
 אתוּן במעלכוּן לבתי קיאַמרוּבוּן וקודקסתכוּן למבטלא פתגמי
 אורכיא ולישוּן אתוּן במיפקכוּן לפרגמטיכוּן : (כ) יגרי מימדא דיי
 בכוּן ית לונשא ללשטא ממוּכוּן ות ערבוכא ערבבא שלמכוּן
 ות מוזפתא בכל אושטות ירכוּן דמעבדוּן עד דתשתיעוּן ועד
 דתורבוּן בסרוּבא מן קדם בישות עובדיכוּן דשפכתוּן נחלתי :
 (כא) יארק מימדא דיי בכוּן ית מותא דישצי יתכוּן מעילוּ ארעא
 דאתוּן עליוּן ממן למורתא : (כב) ימחי יתכוּן מימדא דיי בשחפּוּתא
 ובקרתא ובאישא דגרמא דדלקא מוחיא ובתרהורי דלוחי צירתא
 דלכא ובשלוּפי חרבא ובשדפּוּנא ובירקוּנא דמקדוּגיא וירדפּוּנא
 על שוּוּיכוּן עד דתיבדוּן : (כג) ויהוּן שמעא דעיבוכוּן הי בנחשא
 דמויע ולא מספּוּן לכוּן טוּן ומטרוּן ואַרעא דתחזכוּן הי כפרולא
 דלא מויע דלא מרשבא אילגוּ ואַספּרמקי ומגדי יורקי : (כד) יגרי
 יי פתר מטרוּן נחתיוּן על אַרעכוּן רוחא דמסקא אַבּקא ועפּרא
 עליוּן עשבי חיקלכוּן מן שמעא יחות פּורענוּ עליוּן עד
 דתשתיעוּן : (כה) ישוּ יתכוּן מימדא דיי תבירוּן קדם בעלי דבכיוּן
 באַרְחא חד תפּקוּן לקדמוּתהּוּן לסדרי קרבא ובשבּעתי אַרְחן
 שעיוּן תהוּן מפּוּן ייג ערקוּן מן קדמיהוּן ותהוּן לריחוק לכל
 מלכות אַרעא : (כו) ותהי נבילתכוּן משגרא למיכל לכל עופא
 דשמעא ולבּעירא דאַרעא ולית דמגיד ותרוּן מעילוּ נבילתכוּן :
 (כז) ימחיכוּן מימדא דיי בשיחגי דילקוּן כהוּן מצראי ובשחוריא
 דמסמניוּ חוּוּתא ובגרבא ובכפוכא דלא תיכלוּן לאַחטא :
 (כח) ימחיכוּן מימדא דיי בשוּוּתא דממשפּשא מוקרא ובסמיתא

ינתן
 חזים נחסים כיר פלח וטסורא פירוס כמו חסנה לחלן וכ"ה נגמ' דיומח . כביר נחוסון
 ולקיס כייסן עיינ לטיל פ' בחקתי : (טו) לא טלבל וזויהן פירוס עמיהם של פן כי כן
 חרנס חנין עמליס יתנו קול חכמי וזויהן יתנו קול וזר וכוּן הוּן לשון נחור דסנת פ' קרמי
 בר חסא חמר וזויהן וכו' כל הסוק מנחור מעמנו : (טז) קחטוּבוּכוּן סס כתיס של סוק
 לשון עירטרות . וקודקסטיכוּן כמי טויל של ע"ג : (כ) ללנטח מוּוּבוּן דייק דליסכ
 דמחרה לשון חסרוּן הוּן כדעריס' וחסרוּן שייך נבי ממוּן וכן עירטוכיל נבי סוס .
 מוּוּפּוּחא חרנס של ספרה ירוחיס כ"ג ו"ה על כסוק הה ספרת ה' ה' מוּוּפּוּחא חרנס
 ה' : (כא) ידוק לשון נחור חרוק וכן כתיס חרוקיס כעוס : (כב) ובאישת דנחור
 פירוס חס סהעלמות מעקוּסיס . דלוקח מוחיא סחמות סכסן מקד . ובכרורוי ולוחי
 פירוס חרור של פחד סחית ככב לב וכוּן צורת דלינח חכס יכסת חרופ נחמ חמיר .
 על שוּוּיכוּן פירוס על מוּוּפּוּחא כ"ג חרנס על יופי טלה . ולטווי כרי סלקות וע"ס :
 (כג) ולא חספּוּן עליוּן ומטרוּן ובחוקמי חרנס ינתן ולא למחח פירוס דכחן חקס
 פירס' ספי' ססס החיסיס למחוסת וחק סויו מוּוּפּוּחא קת כחוסת לחמיר מכל חקס
 לא יכיה כרי סיכוק . דלא מרטיכ פ' סלח יחא חלחל חמיר וחתוך כן לא תגדל חרוּן
 פירוס . חספּוּחקי מוּוּי כתיסיס הים ותלסון הנחור ומחוסת רב חלל חרוּן
 ומחילי לה כלספּוּחקי ומגרי : (כד) כמר מיטרוּן וכו' דיוקו כרס' י וקא כמר מיטרוּן :

(כ) כתיבוכוּן וכן כירוסלמי כתיבוכוּן חספי' והפי' סמחך חסיון חסרס : (כא) כטוּוּחמ
 דמספּסח יס רויס לרס כחולי חמספּס החוּ סכרזס וכוּן מוקדל כדלקחן .
 וכספּמיחוס ככר ספורס ככרורויט ולסון נחור הוּן כעלה מוח לרי עטמוס :
 (כב) מילכל טח עלה עויה לרוריס לרוריס . ולא יחוי ככוּן מחוי קוסטח פי'
 סלח יחא כן מורה דק וחמת ורייק דלי כספּסמו סחתי עוּוּיס סלח ככר נתקללו
 בערוּן חלס ס"ח כענין טלה עויה . סוכמח דמסס סחית כקבלת פירוס כלסר יחמס
 הסור כחפּן . דלית לערי חורסח פירוס וחין חרס סיכול לרסוח לו חרוּן ככנוּן וכדחמר
 ר"י נחורל כל ימי כוּוּי חמטער על כסוק זה וכו' וע"ס דמפ ככיריס מחלח : (כג) חולגוי
 ולית כוּוּיכוּן ככר ספורס . עבדין כנוּן פירוס וחין כרוּן מעשיס עוּוּיס דרוס וחין חלל
 ידן סלויט טסח ירוּ חלל חמונה כמלה וכוּוּיה : (כד) דמייטתוּן פירוס ככנל סכרסת
 דכר עכור כן ככר חרנס של ובריס כורטות חלפן . ודכוכח דמחטין וכן כמחליס
 ע"ח הכוריע ע"י חמעי . לא תסובוּן לחורייח דקס ליה ויחל כמיי כי חמי ס' ויחפן
 ומחי לא תוכל לרפח חלל חל לסכיס וחס לסלויס ככיס . מוקדח חוּן חרנס סל דקדק
 וכן לטיל כסוק כ"ח חרנס וו סוּוּיחמ דמסס מוקדח : (ל) חרוּנוּן פירוס חסיס .
 (לכ) יקדס פי' יסכר וכן כירוסלמי : (לז) וחלל לשון ויסלי ספר : (מ) ינתוּן וימכוּן פי'
 יכלוּן מחמת חמולעיס וכן כירוסלמי : (מג) מסוקיין על חסוקיין וכן מחסיון מן
 מחסיון

למשפט עבדא מן וליה דמכניש : (ס) אלו פתגמי קיימא דקפיד
: ית משה למגור עם בני ישראל בארעא דמואב בר מן קיימא
דגור עמהון בחורב :

כמ (א) וקרא משה לכל ישראל ואמר לחון אתון תמיתון ית כל
סחוטתא דעבד מימרא דיי לעיניכון בארעא דמצרים לפרעה
ולכל עבדו וכל יתבי ארעיה : (ב) ניסין דברכו דתמיתון בעיניכון
אתיא ותמיתא דברכיא האינן : (ג) ולא יתב מימרא דיי לכו לךא
למגשי אלתו למנדע ועיניו למרמא אקחו למחטי ואדניו
לשמשא אלתו לצימא ואתון גשיתון אזרייתא דלככו וירמיתון
בעיניכון ושמשמתון אזרייתון בוסן יומא דרין : (ד) ותלכית יתכו
ארבעין שניו במדברא לא בלמו כסותכו מעליו גושמיכו וסנדלכו
לא אשילעו מעליו ריגלכו : (ה) לחקא דעיבורא לא אכלתון וחמר
ומירת לא שמתון ונתת אזרייתא תירא מסתרא במדרשיכון משול
דתעסקון בה ותגדעון ארום אבא הוא אלהכון : (ו) ואתיוון לאתרא
דרין ופס סיוון מלכא דחושבנא ועו מלכא דמתגן לקדמותנא
לסדרי קרבא ומחונן : (ז) וכבשנן ית ארעוון ויתבנא אחסנא לשיבט
ראובן ולשיבט גר ולפלגות שיבט מנשה : (ח) ותגשרון ית פתגמי
קיימא דקא ותעבדון ותהון מן בגלל דמצלחון ית כל דמעבדון :

פרשת נצבים

(א) אמר משה נביא לא כשומרא אבא מסהד בכו אלהון כד
אתון מעתדון ימנא כולכוו קדם יי אלהכון רישי סנהדרין
דלכוו ואמרכלי שבטיכון סביכוו וסרביכוו כל אינש ישראל :
(ב) מפלכוו ונשיכוו וגיוריכוו די כגו משיריכוו מקטוע קיסכוו עד
מילואי מימיכוו : (ג) לאעלותכוו בקיימא דיי אלהכון ולאורחותכוו
במשמתיא דיי אלהכון גור עמכוו יומנא : (ד) מן בגלל לקיימא
יתכוו ימנא ליה לאומה ברירה והוא יהו לכוו לאלתא חקמא
דמלול לכוו יחי כמא דקום לאבתכוו לאצחק ולעקב :
(ה) ולא עמכוו בקדורכוו אבא גור ית קיימא דקא ומסהד ית
מוקמא דקא : (ו) ארום ית כל דקא דקמון מן עלמא בלחון הינו
דקיימון דקא עמנא יומנא קדם יי אלהתא וית כל דקא בעתידין
למיקום עד סוף כל עלמא בלחון הינו קיימון דקא עמן יומנא :
(ז) ארום אתון יבעתון סכום שניא דיתבנא בארעא דמצרים
וגבור דעבד לנא ביני עממא דעברתון : (ח) ותמתון ית
מרתמתון וית טעון דדחון דמן קיסא ואבנא דקיימון באושקני
ושענו דקסיף ודחב דייכוו עמהון בביתא אחרין דמן בתריהון
דקא ותגבון : (ט) אודתרון דקמא אית בכוו חשקא ולא יהוי בתר
דקא בר נש או איתא או גניסא או שבטא דלביה מתפני למשעי
יומנא מדחלתא דיי אלהתא למפלח ית טענות עממא האנו דקמא
אית בכוו מעו דשריש דלביה מהרתר עלו בתר חישתא דשריו
חישתא

משח וחמר בקרי חורכוו ועדרי עניכוו עד זמן די יהודרון
יתכוו : (י) ועיקון לכוו בכל קרויכוו עד זמן די יתחון אכולכוו
דמא ותליבא דאתון דחיצין בהון לאשתיובא בהון בכל ארעכוו
ועיקון לכוו בכל קרויכוו בכל ארעכוו דיתב יי אלהכון לכוו :
(יא) ויגמרון ולרי מעיכוו דתיכלונוו בכפנא בשר בגיכוו ובגתיכוו
דיתב יי אלהכון לכוו בצערו ובקעא דיעיקון לכוו סנאיכוו :
(יב) גברא דמחטי בכוו דרמפנדק לחדא תבאש עייניה באחוי ובאתתא
דמקא בעוביה ובשיר בגוי דישיר : (יג) מן לא למתן לחד מנהון מפשר
בגוי דייכוו מן דקא אשתייר ליה מדעם בצערו ובקעא דיעיקון לכוו
סנאיכוו בכל קרויכוו : (יד) דמחטייתא בכוו דרמפנדק דלא גבית
פרסת ריגלה למדרס על ארעא מן פריקא ומן חישתא תבאש עינה
בקעיל דדמיד בעובה ובברה ובברתה : (טו) ובשפיר שיליתא דתיפוק
מבית תורפה בעיון מולדה ובכנה דתוליד ארום תיכלונוו בחוסכן
כל מדעם בטומרא בצערו ובקעא דיעיקון לכוו סנאיכוו
בקרויכוו : (טז) אין לא תגשרון למעבד ית כל פקודיא דאזרייתא
דקא דתמיתון בספרא דרין למדחל ית שמא נקרא ודחיקא דרין
ית יי אלהכון : (יז) ויבסי מימרא דיי מנכוו רוח קודשא כד
יתון מחמין עליכוו ומחמין על בגיכוו ממן דברכוו ומחמין דלא
למשפכוו וטרעין בישין ומחמין דמתעתקון על גושמיכוו :
(יח) ויתב ככוו ית כל ארעא דאתגריי כמצראי דדחילת מן קדמיהון
ותאדקון בכוו : (יט) לחוד כל מרע וכל מקא דלא כתיבין
בספר אזרייתא דרין יסקינו מימרא דיי עליכוו עד דתשתיצון :
(כ) ותשתיירוון באומא קדילא חורף די הותון די בכוכבי שמא
לסגיי ארום לא קבילתון למימרא דיי אלהכון : (כא) ויהי חקמא
דחדי מימרא דיי עליכוו לאוטבותכוו וקאכנא יתכוו תכרון יחדי
מימרא דיי עליכוו עממין נוכדאין להוקרא יתכוו ולמשפצא יתכוו
ותיתעקרון מעליו ארעא דאתון עלליו לחמן דמרתה : (כב) ויברכוון
יי בגיי כל עממא מסייפי ארעא ועד כייפי ארעא ותהוון מסק
ארנונא לפלחי טענותא דלא ידעתון את ובבתתן דמן קסי ואבני :
(כג) ואין ותפלג דעתכוו למפלח לשענותהון ואיגרי ביגיכוו וביני עממא
האינו ולא תגוהיו ולא יהוי מנח לפרסת ריגלכוו ויתו מימרא דיי לכוו
ממן דקא דחלא דמחשכוו עייניו ומפחת נפש : (כד) ויהון תיכוו פלגין
לכוו מקבל ותהוון דחליו ימים וליו וקא תחמנוו בתמיכוו :
(כה) בצפרא תהוון אמרון לואי דיהי רמשא דעקן מארכן שעימא
באפיוו ובכמשא תהוון אמרון לואי דיהי צפרא דעקן מארכן שעי
ליליא באפיוו מתווחות ליבכוו דתהוון תנוון ומן מחמי עיניכוו דאתון
חמין פורענותא ונדחליו : (כו) ויגלגכוו מימרא דיי למצרים באילפא
בגו ימא דסוף בארעא דעברתון ואמרת לכוו לא תיספון תוב
למחמי יתו ותנדבנוו חמן בשיריא לבעלי דבביכוו דמין יקרין
היך מרי אומננו ומן כמר גרין דמין וילין בעבדיו ואמנן עד דתיולוון

יונתן

סל חיות דרמיס חלמיל דרמיס וכן סל חיות ילכוו מן חלמיל חליו וכן בירוסמי
לכרית וכן לפיל כדמר כ"ד וניס מיר כתיס ת"י חולכסי גביאין בלכרית וק"ל : הין
חורי חוספין פ"י כבעלי חוסמות סקויס דכתיס יקריס : ולית דמניס פ"י ולא סחוסק :
(ג) וילע למייסי חלמין חלמס פ"י סלח נתן לל לטות דכיוו רק
נתן לב לרעס וכן כולס דקסס ללי כשטו ח"ל מה חוסמס חס לל נתן לב האי מהס מוכרסיס
ולל כחירויס כס מפי טליון לל חלח הרעות והכחו חלח סמון לל לרעס רק סחפמס סמיו :
(ד) לל בלמו יס גורסיס בלחו וקין לוד כי הול למן נחרא : חושטו פ"י לל בלחו חו
סליו המפליס כי כן תרגס סל סלח חוס נפלו וכן רביס : (ה) לחמס דמירוח פ"י לחס
סל דגן לל חלכסס כ"ל לחס חירויס : (ז) בגלל דתללחין ס"ל כריב"ל דחור כל הטוסק
בחרה נכסיו מללחין דבר וס כחוב בחרה וכו' דכתיב וסחרמס לחמס טכילו וחמר
מללחין סמירס נכסיו ביר חסריס וחון מללחין כיון סליו מבטל מד"ל כדו לישא וליתן
נכסיו וכו' זייק לישא דקרק טכילו סהוס טעל יולח וק"ל : (ט) דמין דסן ססורין
פ"י הוואלכיס ברוטס וברחוטס ופ"ל סמירס מנד ססן מן חלח : דמין י"ל דסן ססורין
דלת חסריס סלח ויגנו ולכן חמר חוסמיס חסיליס עמסס ונכמיס : (י) חיות כיון
הסחמ

מסותין זייק בעלן בלטיס ומייסכ לרבו קוילח חסת וסין כלן מוקס להארי : (כז) יתמון
חכילכוו מ"י בית חורויתכוו ססס כחומס חסיר וסעריס חוקיס כ"ל ת"י בורמ"י כ"ו חסתו
מחכוכו חסתו ככולח וכן לסון הגמרס דכ"ח פ"י חורו כן דחמר חסיר דקדוקי כחכלסי :
(כח) דמחמיקא לסין טענוו ותפנוק כמו לפיל פ"י ויסח טלח חסיון וכן כדמר פ"י
וססית וכמס"ס : (ט) בספיר סליתח וכו' חורס כלככס דלח כוחל ליה כערוס כוסי
קעמיס וכדכיריס וס"ל דח"ל חל כתיב כערוס ובגין חסר חלד ומחי טכיד ליה לגדוליס
חי חסר למס דחל ככר נחמו ככסס חלל הגדוליס חלל כעליתס חמס קחמי :
(כט) דחמ מירוח דה' פליכוו טמחין טוכרתין למי כשטו חמח סחמס יסיס טעל
יולח כרויכוו ח"ל כסנדורין פ"י וויגי חמוטת חמר ר"י בר חיינא הוה חיוי סס חלל
חחריס יוס וק"ל : ועוד וס לפרס כדמר כלסון נוקי כמו סחינו רוסל לומר כן סל
יסרלל חוככו סדרכן סל ר"ל חלל כל קללה לומר סל כו' חלחתי כסס חמוטתי חלחין
כד"ר דוד חקדחק : (ס) דקון מחרכן שעי יומח פ"י סחירות מחריכוו סעות חיס
וגדמס לסס יוס כסנה ולכ"ל חחי נקד כקד סל חמר ומחי טרב טרב סל חותו יוס
ולל ס"ל סכנל יוס קלחו מוזה כדכיריס וק"ל : (סח) כחילמי פ"י כסטיס כי תרגס

חישאיה חולי וסופיה מריר פאנרנא דמותא : (יח) ויהי כמשמעה
 ית פתגמי מוקמא דרא ונתיראש בלביה למימר שלמא יהי די ארום
 בתקופ יצרא בישא דלבי אהל מן בגלל למוספא חובי שלומא
 על דמותא : (יט) לא יהי בענא מן קדם יי למשפכ ליה ארום כון
 יתקופ רונא דיי ותימתיא כבר נשא ההוא ותחיל ביה כל פתגמי
 ליושמת דתיבין בספרא דרין ויימתי יי שום דוכרניה מתחות
 שמיא : (כ) ויפרישינה יי בלישא מכל שבמא דישראל הי ככל לוטי
 קיימא דתיבין בספרא דרין : (כא) ויימרן דרבי בתרא גביכון די
 יקמוז מן בתרובין ובר עממי דיימי מארע דתיקא וייחמון ית
 מחנותא דארעא נהיא וית מרענא דגרי יי קה : (כב) בוכריקא
 ומלקא מן אשא מצלחבא תהי יקרא כל ארעא לא תתפחד לבר
 זרע ולא תרבי אמתין ולא יסק קה כל עשפא תשתמע תיך
 תתפכנותא דסדום ועמורה ארמא וצמיוס דהפך מימרא דיי ברוגיה
 ובקליתיה : (כג) ויימרן כל עממיא מטול מה עבר יי חיקנא לארעא
 דרא מה תהי תקופ רונא רבא דרין : (כד) ויימרן מטול דשקדי
 ית קיימא דיי אלקא דאבתתהון דגור עמהון באפקותיה ותחון
 מארעא דמצרים : (כה) ואילו בתר יצרא בישא ופחזו למענות
 עממיא וסיגדו להון כחלו דלא ירענין ולא אתפלגון להון :
 (כו) ותקופ רונא דיי בארעא ההיא לאיתיא עלה ית כל לונשיא
 דתיבין בספרא דרין : (כז) ושלמלינון יי מעליו ארעהון ברנו
 ובכלו ובתקופ רב וטקינון בגלותא לארע חורן בזמן יומא דרין :
 (כח) טמירתא גליון קדם יי אלהנא והוא יפרע מנהון וגליתא
 יתספרו לנא ולגנא עד עלמא למעבר להון דינא מטול לקיימא
 ית כל פתגמי אורייתא דרא :

ר (א) ויהי פד ויתן עליוכון ית כל פתגמיא האילו בירבן וחילופהון
 דסדרית קדמיכון ותיבתכון על לבכון דמימב דפולחני בקל
 גלות עממיא דאגלי יתכון יי לתמן : (ב) טוביכון דצדיקיא מרי
 תתקבא דכד תחובון ותתובון מטיא תיובתכון עד כורסי יקרא דיי
 אלקכון אין תקבלון למימריה בכל מה דאנא מפקיד לבון יומנא
 אמתן ובגיבון בקל לבכון ובכל גשפכון : (ג) ויקבל מימריה ברענא
 ית תיובתכון וירחם עליכון ויתוב ויכנוש יתכון מקל עממיא דבר
 יי אלקכון יתכון לתמן : (ד) אין יהון מבדריכון בספיפי שמיא
 ממתן יכנוש יתכון מימרא דיי אלקכון על ידי דאליהו פתנא רבא
 ויתמן יקרב יתכון על ידי דבוקא משיחא : (ה) ונעליכון מימרא
 דיי אלקכון לארעא דיריתו אבתכון ותרתה וישב לבון ויסגיבון
 יתיר מן אבתתכון : (ו) ונעדי יי אלקכון ית טפשות לבכון וית
 טפשות לבא דגביכון ארום ובשל יצרא בישא מן עלמא ויגרי
 יצרא טבא די ימליגיבון דמירחם ית יי אלקכון בקל לבכון ובכל
 גשפכון מן בגלל דיוגדון סיבון עד עלמא : (ז) ויגרי מימרא דיי
 אלקכון ית לנשיא האליו על בעלי דקביכון דאעיקו יתכון
 בגלותתכון ועל סנאיכון דרדפו מן בתריכון עד די אנסו יתכון :
 (ח) ואתון תתובון ותקבלון למימרא דיי ותעברון ית כל פקודי
 דאנא מפקיד לבון יומנא : (ט) וישיריבון יי אלקכון לשבא

פרשת וילך
 ר (א) וילך ואל משה למשכן בית אולפנא ומליל ית פתגמיא
 האליו עם כל ישראל : (ב) ואמר להון בר מאה ועשרין
 שנין אנא יומנא לות אנא ויביל תוב דמיפס ולמעיל ומימרא דיי
 אמר לי לא תעבר ית יורגא דרין : (ג) יי אלקכון וישכינתיה
 עיבר קדמיכון הוא ישיצי ית עממיא האליו ותירתונן יהושע
 הוא ישייל קדמיכון חיקנא דמיר יי : (ד) ונעביר יי פורענות
 דינא מנהון חיקנא דעבר לסיחון ולעוג מלבי אמורא ולעממי
 ארעהון לשיצי יתחון : (ה) ונמסרינון מימרא דיי קדמיכון ותעברון
 להון הי בקל מפקידתא דפקודית יתכון : (ו) איתוקפון ואתחילו לא
 תדחלון ולא תמירעון מן קדמיהון ארום יי אלקכון שכינתיה מידברא
 קדמיכון דא ישבקיבון ולא ירתקיבון : (ז) וקרא משה ליהושע
 מן גו עמא ואמר ליה למיחמיהון דכל ישראל איתוקף ואתחיל
 ארום אנת מתמני למיעול עם עמא דרין לארעא דמייס מימרא
 דיי לאבתתכון למתן להון ואנת תפלגי יתיה להון : (ח) ומימרא

דיי
 יונתן
 השתא ולא יהי נטר דנא פי השתא יס כנס למת האת או יתלוו אח"כ ח"ו
 איהו או אשה . סרוי חישאיה חולי פי' התחלת השתא חתוק וסופו מר . כהנרניה כמו כהנרנא
 ופי' חשש חולי ועיון בערון ערך הנרנא וחיותיה חשה"ע מתחלטים ואם הוא הנרנא ר"ל
 כסוף יום השות ומן סרו ועונש ביום מחר כי תבא על סבירי : (כב) תהי יקרא לשיין יקרא
 יקרא שחש יסוף ולא חשיר ה' ביום רשון יקרא כ"ו ח"ו : (כג) ולא תתפלגון ולא
 תנסו לחלק : (כד) מרי תתובת פי' בעלי תשובה : מעול חייבתכון עד כורסי יקרא פי'
 כדור"ל גדולה תשובה שתגמט עד כסא הכבוד שאלמר טובה ישראל עד ה' אליהן וכן כאל
 כתיב עד ה' אלחיק : (ז) דיוגדון סיבון פי' יתסבו ויחריבו כל ימי חייכם עד טולס :
 (יז) גימט מרדכון פתחו פתחו מוחין למחי רגיון כהון פי' סגרוי להון כמיו ולהרע בלימוד

הלב כמאמר ברודים חיים למולאיהם וכמ"ס כמותן כסוף תרונה : (יח) תגדון פי' תתכונן
 כדלטיב דיוגדון : (יט) לא סהרון דעברין מן עלמא כדירפ"י : (כ) ואננות ימיכון בעלמח
 דחמי וייק מדכתיב כי הוה סיין וחוור ימין חלה קחי על עי"ב וחמי נשבת על הכרעה
 חלה כדירגס ותתכונן כסוף גליותה ר"ל כסוף חייים טבאים חמר הגלות : (ח) למשכן
 בית חולנתה דק"ל חמי וילך וירב חלה סהלן לבית מדרשו להוכיחם קודם מותו : (י) וקרא
 משה ליאוסע מן גו עמא . פי' שכנסתה כל ישראל לח קרא חלה ליהושע כדו סלה יתמרו
 ישראל ליהושע תלמידי . מנה משה במקומו מדעמו וחילו הוה בעמתי הוה בומר למעט חת
 חמר לכך תרגס מנו עמל לכוונת חף שכנסתה כלס היו סנהדרין וקייס וסימיק ולא כמר
 כ"ח ביהושע : ואנת תפלגי לא מתרגס חת מורית דקסה והלא כל שנט אמיל שנטו לבית
 חטוי

דין שכינתיה מידברא קדמך ומימריה יהי בסעךך לא ישבךךך ולא
 ירחיקךך לא תרחקךך ולא תתירע: (ט) וכתב משה ית אורייתא
 הדא ומסרה לכהנא בגי לוי דנשלו ית ארון קיימא ביי ולכל
 חיימי ישראל: (י) ופקיד משה יתהון למימר בסוף שבע שנין
 באשניו שמתא דשמיטתא בהנא דמשלמא: (יא) דמיתא כל ישראל
 לאתחמא קדם יי אלהון באתרא דיתרעו תיקרון ית אורייתא
 הדא קבל כל ישראל במשמעתון: (יב) כגושו ית עמא גובריא
 למילך נשיא למשמע אולפנא וטפלא לקבולי עזיהון אנרא דמיתין
 יתהון וזיבויא דבקרובין דחמון איקר אורייתא וידחלוון בלהון מן
 קדם מימרא ביי אלהון ויטרוו למעבד ית כל פתגמי אורייתא
 הדא: (יג) ובגיהון דלא ירעו ישמעון וילפון למרחל מן קדם יי
 אלהון כל יומיא דאתון קיימין על ארעא דאתון עברין ית יודנא
 סתן למירחא: (יד) תלקא צדיקיא אתאסרת קריבותא במיתחמון
 משול דלא טשו לוימי אסתהון וכל חד וחד מני פרנקא ביומיה
 ויעקב אבנן ורוד מלכא ומשה נביא דהכין בתיב ואמר יי למשה
 הא קריבין ויחד לממת קרי ית יהושע ותתעטרון במשפן ומנא
 ואפקדיגיה ואול משה ויהושע ואתעטרון במשפן ומנא: (טו) ואתגלי
 איקר שכינתא ביי במשכנא בעמודא דעננא וקם עמודא דעננא
 על תרע משכנא ומשה ויהושע קמוון מן לבר: (טז) ואמר יי למשה
 הא אנת שכיב בעפרא עם אבהך ונשמתך תחיי גינאי בגיזו חיי
 עלמא עם אבהך ויקמוון רשיעי עמא דהון וישעון בחר טעות
 עממא דהינון עללון סתן בגיהון וישבכון בחלמי נישונו ית קיימי
 די גזירת עמחון: (יז) ונתקוף רגווי בהון ביימא הווא וארחיקונון
 ואסלק שכינתי מנהון ויהון לבקיא וארעו יתהון בישן סניאין ועקון
 ויימרון בעדנא הווא בשבועה משול דלית שכינת אלהי שריא
 במצעי אירעוני בישתא האלון: (יח) ואנא מסלקא אסלק שכינתי
 מנהון בעיקנא תמא עד דיתמקסקון ויקבלון פורענות חובהון
 על כל בישתא דעברו ארום אתפניו בחר טעות עממא:
 (יט) וידון כותבו לכוון ית תושבחתא הדא ואלפה ית בני ישראל
 שוניה בפומהון בדיד דתחיי תושבחתא הדא קדמוי לסהיר בכני
 ישראל: (כ) ארום אעלינון לארעא דקיימית לאבסתהון עברא
 חלב ודבש ויכלון וישבעון ודחננון ויתפנון לשענות עממא ויפלחונון
 וירקוון קדמי וישטון ית קיימי: (כא) ויהי ארום יערעו יתהון בישן
 סניאין ועקון וסתהיר תושבחתא הדא קדמיהון לסהיר ארום גלי
 קדמי דלא תתנשי מפום בגיהון ארום גלי קדמי ית יצירהון בישא
 דהינון עברון וימנא עד לא אעליכוון לארעא דקיימית: (כב) וכתב
 משה ית תושבחתא הדא ואלפה ית בני ישראל: (כג) ופקיד ית
 יהושע בר נון ואמר אתונקף ואתחיל ארום אנת תעיל ית בני
 ישראל לארעא דקיימית להון ומימרי יהי בסעךךך: (כד) ונתון

במספס משה למכתוב ית פתגמי אורייתא הדא על גוילא עד די
 אשליטונון: (כה) ופקיד משה ית לויא נשלי ארון קיימא ביי
 למימר: (כו) סבו ית ספרא דאורייתא הדא ויתשוון יתיה בקופסא
 מן ספר נמינא בארון קיימא ביי אלהון ויהי סתן בכון לסהיר:
 (כז) ארום גלי קדמי ית סורכתנהון וית קבלכון קשיא הא עד
 זמן דאנא בתיים בייכוון וימא ביי מסרבהון תמיון קדם יי ואוף
 כל דכן בחר דאימא: (כח) כגושו לותי ית כל חיימי שביכוון
 וסרביכוון ואטליל במשמעתון ית כל פתגמא האלון ואסחיד בהון
 ית שמעא וית ארעא: (כט) ארום תבימת דמן בחר דאימא ארום
 חקלא תחבלון ועברכוון ותשעון מן ארעא דפקדית יתכון ותארע
 יתכון בישתא בסוף כל יומיא ארום תעברון דביש קדם יי לארנא
 קדמוי: (ל) ומליד משה במשמע כל קהלא דישראל ית כל פתגמי
 שבחא הדא עד די שלימו:

פרשת האוינו

לב האוינו ונתון די קמא קציחא דמשה נביא למתכנשא מגו עלמא
 אומר בלביה ליתנא מסהיר בעמא דהון סהירון דשעמין מיתותא
 בעלמא דהון מאנא מסהיר בהון סהירון דלא שעמין מיתותא בעלמא
 דהון ברם סופיהון לאתחמרא לעלמא דאחי ישעיה נביא בר הוה
 מתנבי בכגישתהון דישראל יתב שמינא לשמיא וציתא לארעא מן
 בגלל דתנת קריב לארעא ורחיק מן שמעא ברם משה נביא בר תיה
 מתנבי בכגישתהון דישראל יתב שמינא לארעא וציתא לשמיא
 מן בגלל דתנת קריב לשמיא ורחיק מן ארעא דהכין פתיב אציתו
 שמעא ואימליל וזשמע ארעא ממלל פומי: (א) ויקוף על מרדנא
 ויך משרא ספחא אולפני ותתקבל ברענא על מקבלי אולפנא היך
 טלא ממללי דילי כרביעות רוחי משרא דמינבין על דיתאין בירח
 מרחשון וכרסיסין לקושיין דמרווין צמחוני ארעא בירחא דניסן:
 (ב) וי להון לששיעא דמרכרין שקמא קרשיא בגידופין ארום משה
 דתנה כבהון דישראל לא תנת אפשר ליה למדבר ית שמעא קרשיא
 עד דתיה ממניך פומיה בריש שיקתא בתמנין ותמשא אתון דהינון
 עשריו וחד מלון ומן בחר בדין אמר ארום בישמא ביי אנא מצלי
 ואתון עמא בית ישראל הכו איקר ורבנותא קדם אלהנא: (ג) אומר
 משה נביא בר סליקית לשוורא דסיני תמית רבון כל עלמא יי
 כרבע יומא לארבעא חולקון חלת ששין עסיק באורייתא ותלת
 עסיק בדינא ותלת מכרוג בין גבר לאיתא גזור למרום ומאך
 ותלת מפרנס כל ברייתא דהכין פתיב תקוף דשלמין עוברי ארום
 כל ארחתו דינא אלהא מחימנא דמן קדמוי עולא לא נפיק דנבאי
 וקשיש הוא: (ד) חבילו עובריהון סביא בגינא חביבא אשתכח
 מוקא בהון דרא עוקמנא דאשניו עובריהון ואוף סדר דיניה
 דעלמא

יורתן

חבתי ומחי וחסה מחילה חלל סווא יתק חלוקת הארץ: (י) בלוטיו בומו ונשון וס
 מורג תרגום: (יז) תלקח דריקתא חסחתית קריביתא וכו'. כל זה במדרש ליקוט מרש
 וימי סוד' כל מי שכתב בו קריביתא לא חביט לוי חסותו. כדור כתיב וקריב ימי דוד
 וכו' וי' חסות סבי דוד לא חביט לוי חסותו. כדור כתיב וקריב ימי דוד
 ק"מ ויטק ק"מ כולכין חסות קריביתא: (טו) מן לבר מלחון כמו מלכר ומלגיו: (טז) חנת
 סביב בעמל ובעמרת הסככלה. דהא חסא קריב בני חלל חסותין נשתתן בן עון
 חסותין ומתין וס כסברי ע"ס: (יח) ויתקמקון פי' ענין רבך וימום כמו מתקום כסר:
 (כ) ויהיון לכוון קריב לגבי דהינא וזיבוי: (כג) כקופסא כו' ארנא חו מינא כמו פומה
 כקופסא וכן תרגום על חסותין כן:
 (כד) סופיהון לתחמא דלא תמא כיון סהירין קיימין חין חסר סניאלו ישראל מגלותם
 מני סהירין סנידו רשותם לכן תרגם סופיהון לתחמא ר"ל סלפתי יסו סמים
 חסירין וחרן חסירא וחסון מדיס יעברו ויכיו הוא כסברי להרי' דרש כספון כי הכני טרף
 סמים חסירין גומרי: (כז) ויקוף סהיר תרגום על יתק' ל' הינא כמו וסרבו את הענגלה.
 סכחא חולכתי לשון נקמתי' סהיר ו"מ' ל' ספוט הוא: ותתקבל ברענא על מקבלי חולכתי
 כלומר ספר תלמידים שמסר על הוודים סמיים ורועים לקבל דברי מורי יתא חסר סחוקתם

סחוקין כה וחקלקון סמיים דומים לתלמידים סמיים רועים כלומר והסורו צמר לכה ולסודים
 כיון כי כי נחמה לכה ככל סהכל סמיים בו וכדחיתא כ"ק דתפנית רבך וימי כתיב וסרף
 כחמר לקחי וכתיב חול ככל סם מ"ח סגון הוא חול ככל חמרתי וחס לכו טרפתי כחמר:
 כדכיתוב וימי מיעורא י"ח כסרע רוחות משרא ודחיתא כסברי ו"מ מלשון רביעס כי
 חמר וכו' לקרקע עד סיגול: מיתבין על דיתאין כי בירח ניסן חין המיוז גרליס ספדיין
 הינניס גרלוו חרין ולח סייך כסר ניסוב חלל כחשוון חו כן נחוליס סמיים סהירין כסר:
 וריבויס סמיים סמיים כן כניסן סחו סה קנייס ומתחילין לנחום ולח מטר מויק לכה. וע"כ
 חיינס לריבויס בו רח למטר קון וק"ל: (ג) בתמניין ומחסי חמין דהינון ספרין וחר מילין
 ר"ל מן חסוינו וכל כסוק וכן דריס ססברי: (ד) מוכרוג לשון יונו. גור למרום ומאך
 יס ורועיס לפרס מפני סחמך ומכרוו כח פלו' לכן פלוגי חמר נמי כתיב חתתא חות דרנח
 ויור עגור כספת ככרוו למי סהיר מרוסם סיהיס סחוב ומחין ר"ל להסכל לקיס חות דרנח
 חן דרך הוה חין בו חסם ותיקר כמו סתנתי פי' מרוסם ומחסי פי' ד' רנח' דסוסי סחוב
 גורס חתת סהק"ה מכרוו כח פלוגי לכן פלוגי פלוגי ויכו גור למרוסם ר"ל למסיר
 ככסיס סיהיס סכל וימי וק"ל: (ה) וחוף סדר דיני דעלמא וכו' דק"ל ככל עקס ומתלת
 חין ל' סדרס הולס פומה וכופרס"י תמינות סמולות. ואתחננס דרס סככל למי סהס סתל'
 פי' טשו סמיים סמיים וכן כסמל עליס סמסה גרלסיס גמריס סמרדו מוד לכה סהק"ה וק"ל:
 דהון

דעלמא אישטני עליהו: (ו) האפשר לישום מימרא דיי אתון ומלון
 דא עמא דהוון טפשוין וקבילו אוריתא ולא חכימו הלא הוא אבוכון
 דיקנא יתכון הוא ברא יתכון ושכליל יתכון: (ז) אידכרו מן יומת
 עלמא אתבוננו בשנתהון דכל דר ודר קרו בספרי אוריתא ויתנון
 לכוון ובספרי נבאי ויומרון לכוון: (ח) באחכנות עלאה עלמא דעממא
 די נפקו מבניו דנת באפרשותיה מכתבין ולשניו לבני נשא בדרא
 דפלגותא ביה היא ומנא קמא פיצתא עם שובעין מלאקבא דרברי
 עממין דאתגלי עמהון למחמי קרמא ובי היא ומנא אקים תחומי
 אוממא בסכום מניין שובעין בפשתא דישראל דנתתו למצרים:
 (ט) וכיון דנפל עמא קדישא בפיצתא דמארי עלמא פתח מיכאל
 פומיה ואמר ארום חולק טב לשום מימרא דיי עמיה פתח גבריאל
 פומיה בתושפתא ואמר דבית יעקב ערב אחסנתיה: (י) ארע ויהון
 שרין במדברא בצריות אמר דמללין שירין וירדון ובת צחותא
 איני עליהו שבעתי עניי אקריה אליפינון ית אורייתיה גשרינון
 חכמא דשכינא נטרך בבי רעיוניה: (יא) הך נישרא דמעורר
 ומחיש לשרכפתיה ועל חסילוי מחופף ברין שכינתיה מעורר
 למשיריתיהו דישראל וקפא עליהו טול שכינתיה וחיכמא דנישרא
 פרים גרפוי על בניו ושעין ויהון וסביל ויהון על איברוי ברין
 טענינון וסבירינון ואשרינון על תקוף ברפי ארעא דישראל:
 (יב) מימרא דיי בלחודיהוון אשרינון בארעהוון ולא משרי ביניהוון
 פלחי פולחנא נוכרה: (יג) אשרינון על ברפי ארעא דישראל
 ואיכול ויהון מפנני עלתת תקלאה ואוניק ויהון דובשא מפירקא
 דמארביין על ביפיו ומשחא מותקא ומלבלבין משרין מקיפין:
 (יד) יתב להון לונאי שמיני תורין מן בית מלכיהוון וחלפא מבכירי
 וענון מן ערי שלטניהוון עם טוב פשימין ודכרין בני דענין שמינין
 ממתקן וגדאון אמר משה נבאי איני נשרין הינון עמא בית ישראל
 מצותא דאורייתא אתאמר עלי בגבווא דיהון נרנירי חשיהוון הך
 כולין דתורי וחמר סומק מן עינבא חר מפקין בור חד: (טו) נעמד
 בית ישראל ופחוון אצלחו תקוף קמוון נכסין ושקבו פולחן אלקא
 דברא ויהון וארגיון קדם תקיפא דפרקינן: (טז) קמוון יתיה בפולחנא
 נוכריא במרמקתהון ארגיון קדמוי: (יז) דבחון לשענות דמתילין
 לשירין לית בהון מבעס דצרוך טענון דלא ידענון דחלן חתפן
 דמוון קריב אפעבירו ולא אתעסקו בהון אבהתכון: (יח) דחלת
 תקיפא דברא יתכון אתגשתון ואכשיתון מימר אלקא דעבר יתכון
 מחילין מחילין: (יט) וגלי קדם יי נתנה רגו מן קדמוי מן דארגיון
 קדמוי בניא חביבא דאתקרו על שומיה בניו ובגן: (כ) ואמר
 מפלגא איפליג אפי רעתי מנהון נחמי מה יתני בסופיהוון ארום דר
 דתפקנין הינון בניו לית בהון חמכותא: (כא) הינון אקנון קדמוי
 ברקא אלקא ארגיון קדמוי בהבליהוון ואנא אקנינון באומא דלא
 אומא בבבלאי עמא טפשא נרגו ויהון: (כב) ארום קידום תקוף
 באישא נפק מן קדמי ובקרת בתקוף רויגן ואיקידת עד שיוז ארעיא

יונתן

(י) דיוון טפשוין וקבילו אורייתא דק"ל מלי טס נכל וגומר דמיוטא כסוהו נכל והוי הוה לא
 חכס חלל חף סחוסר טס נכל וסבילו התורה חף על פי כן לא חכימו: (ח) רמח פיתח פי'
 גורל - טס טופשין מולחית כל זה פר"ח רש"י קרא הקב"ה לט' מלחמים המסכסו חת כסח
 כטורו וז"ל ברו ונכל כל לשום לט' עממין ועל' לטון והטילו גורל [ונכל גורל] הקב"ה
 על חכמה ורשו: (י) וירדון ובית למות טולס ל' שירין ורשוין אחרין . סיכמח דסכינא
 מרח דבי דעווי פי' הוה חסור טבו הפין טוכן חתור: (יב) ולא משרי בינינון בלחי נוכרה
 טס"ל ברד קאי ג"כ על ישראל סחוי טויס לבד ולא אחר עמו: (יג) דמארביין ל' רגו וגדול הוה .
 מלגנין מרנס על חמר יפוח הין דקלל ילבב וק"ל: (יד) ליוחא שמיני מורין פירוש חתיה
 ונקדח כן ע"ס הירובק לשון ומלח ג"כ דמרגוס זה נעל פי' וירח על סוק ויקח חתיה:
 שמינין חתמין פי' מרגוס על הכסן ענון פי' מחובר סככסיס . הין כולין דמוריו פי' כפמי
 כליות של סור דרז"ל עתידים כל טעה לריות כפמי כליות וכו': וסיכמח ח' מתיק כו' ג"ו
 טס חין לך כל פנכה שמיני עוסס טליסיס נרבי וין שנלחר חמר חל תקרי חמר חלח חומר
 ופי' מדה מלשון חומר טטוריס: (יח) מחילי מחילין פי' נקבים נקבים וס"ל בר"י דררס חל

למוריו

תרגום יונתן

סדר ברכה

בן עזיאל

עבדא מגדון משפא ומפרא דנתתין בן לעיל ומן טוב מבויעי תהומא
 דסלקין ונגדון ומרוין צמחא מלרע: (א) ומשוב מגדון ועליון
 דמבשלא ארעיה מן זבול שמשא ומן טוב בוכרי פורי אלקיא
 דמבכרא ארעיה בקל ריש ירה ויחא: (ב) ומשוב רישי מורא
 דמירמא דאורייתו ליה ברכתא אברתא דמן שיהויא דמתולין
 לשונותא ומן טוב רמא דלא מפסקן עלליא דאחסינו ליה ברכתא
 אברתא דמן עלמא דמתילין לגלימתא: (ג) ומשוב שבה פורי
 ארעא ומליה רעי ליה אלקא דאתגלי באיך שינתיה על משה
 בסנא ותפושן בלחון ברכתא אליו ותעבדן פליל דרבו לרשייה
 דיוסף ולקדקדיה דנקרא דתה רב ישייש בארעא דמצרים ותה
 דהר באיקרא דאזוי: (ד) בכורותא תות חמא לראובן ואתגשילת
 מציה ואתהיבת ליוסף מן שירועא מן דין דהדרת אקרא ישבה
 תורא דידה דהייקא דלית אפשר לבר נש למפלותא מבוכרא
 דתוריה ויבדון לית אפשר לבטי דיוסף למשתעבדא בניי מלכותא
 דהייקא דרימא מנח בקרני ית חיות ברא היבדון דיוון גני
 דיוסף שלמין בעממא כחא בכל סיפי ארעא והען המותא
 דקבול דיושע בר ען בגילגלא דהוא מדבית אפרים והען אלפא
 דקבול דיעון בר יואש במדינא דהיא מדבית מצעה: (ה) ולשיבת
 זבולן בריך משה נבא דיי ואמר דיון דבית זבולן דמפסקון
 לפרמטיכון דבית יששכר במזשכני בתי מדרשכון: (ו) אומין
 סניאין לטור בית מקדשא ועלון תמן יקרבוני קרבוני דקשוט
 ארום על ספר ימא רבא שרן ויתפרנקון מן ברייתא ותלומא
 יאחדון ויבצעון מאדמיה תיבלא לרשיי נוציתיהון ומן חלא מפסקן
 אספקלדון וקני ונוגיתא ארום גנויא דתחומיא גליון לחון:
 (ז) ולשבטא דגד בריך משה נבא דיי ואמר בריך דאפתי תחומיה
 דגד גיח באריא למישרי ובר גפיק לסדרי קרבא קבל בעלי דבבו
 מקמל מלכין עם שלמונין וקמלווי חכימין מן קל קמוליא דמער
 אדרעא עם קודקדא: (ח) תמא ארעא סבתא וקבל חולקיה
 בשירועא ארום תמן אתר מקבע אבגין טבין ומרגליון דביה משה
 ספרהון דישראל גני והייקא דתה עליל וגפיק בריש עמא בעלמא
 דיון היבדון דיי עליל וגפיק בעלמא דאזוי מטול דתכון קדם
 יי עבר וסדרי דיי עליה לעמיה בית ישראל: (ט) ולשבטא דין
 בריך משה נבא דיי ואמר שבטא דין מדמי לטור בר אריוון
 ארעיה שתא מנהלוי דנגדון מן מתנן ותחומיה דיי קמי עד בותגני:
 (י) ולשבטא דנפתלי בריך משה נבא דיי ואמר נפתלי שבע
 יענא וסדיי בגני ימא די נפלו בחולקיה ומלי ברבאן מן פירי דבקעת
 גנוסר דאתהיבבו ליה מן קדם יי ימא דסופני וקמא דמבריא
 וירת: (יא) ולשבטא דאשר בריך משה נבא דיי ואמר בריך
 הוא מנגנא דיעקב אשר דיי מרעי לאחוי ומפסק לחון מוזי
 בשני שמותא ותחומיה דיי מרבי ויתין סניאין עבדון משה
 מספקין למטבול ביה ריגלוי: (יב) ברירין דיעון שבטא דאשר
 היה פרקא ותסימין דייק נחשא ריגליון למיילא על שוני כיפטיא

דדי כימי פליתיהון היבדון דיון תקפין בסיבותיהון: (יג) לית
 אלקא כאלהא ישראל דאשרי שכנתיה ורוביה בשמיא הוא דיון
 בסעודון ותוב עם מרסייה יקרא ביותנותיה בשמי שחקי מרומא:
 (יד) מדורה דאלהא תה מן לקדמין ומן תחת ארעא גבורתיה
 עלמא סביל דיבורו בעלי דביבון מן קדמיון וימד במזמריה
 למשיצא תהון: (טו) ושרון ישראל לחתן מן לקדמין געין
 ברכתא דמריכון יעקב אברון דבוכותיה ארסין תהון ארעא
 סבתא דעבדא עבדו תמור לחוד שמא דעלוייהון דסין לחון מלין
 דברכתא ומרירין דענא: (טז) מוכבון ישראל מן פותכוו בקל
 עממא עמא דמתפרקין בשום מימרא דיי הוא תריס סעודכון
 דיי תרביה חקף גיחותתוכון ויתברכון סניאיון לקובליכון מן
 דתימא ואתין על פרכת צוורי מלכותון דתרוף:

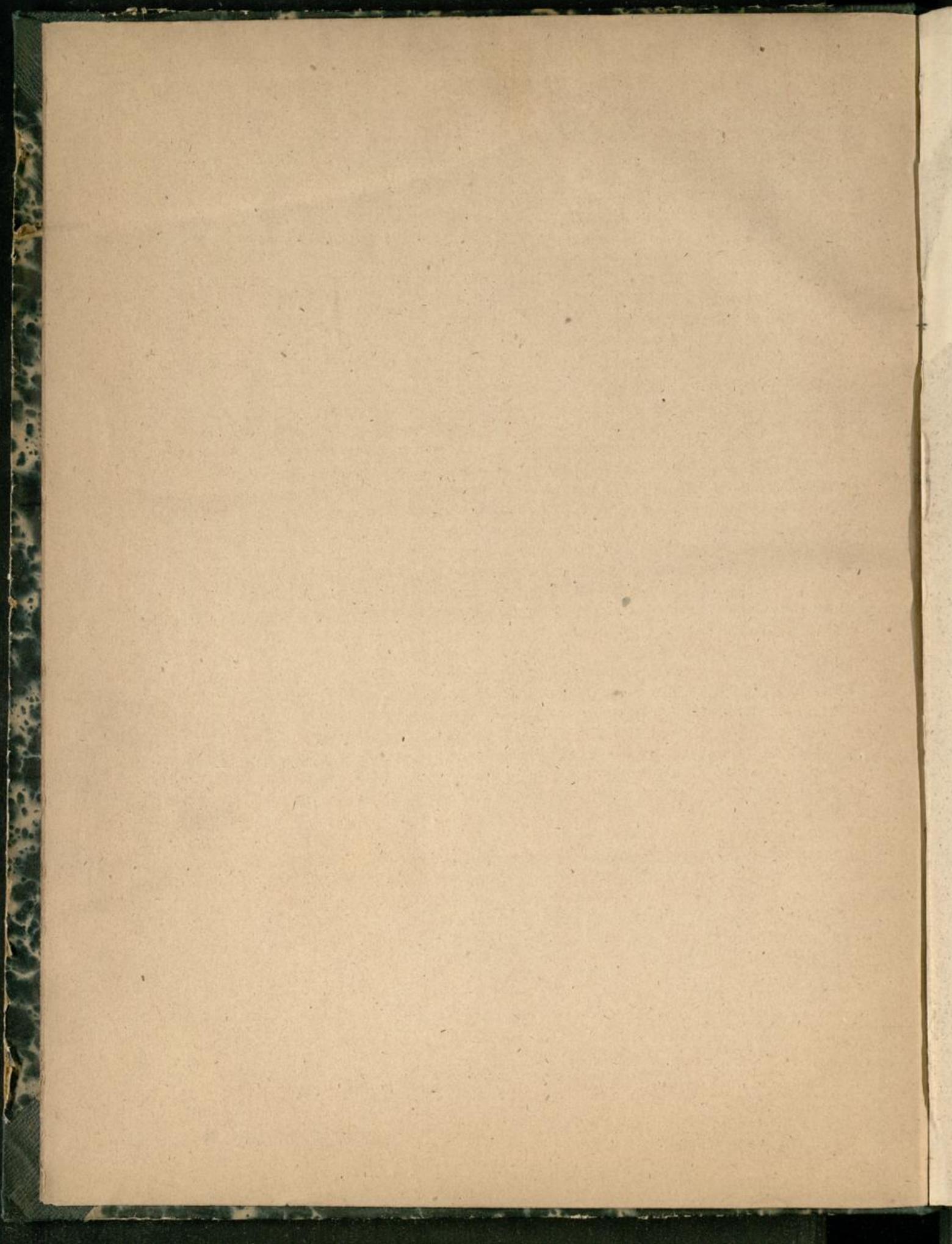
לך (א) וסליק משה מן בישרי מואב לפורא דנבו דיש רמא
 דעל אפי ריהו ואתווי ליה מימרא דיי ית כל תקיפי ארעא
 ית גבורו דעתי לעבד יפתח דמן גלעד ונצחון דשמשון בר
 מנחם דמן שיבת דן: (ב) וית אלוף סרכין מדבית נפתלי דמתפרקין
 עם זקק וית מלכא דעתיד למקמל דיושע בר טון דמן שיבת
 אפרים ויבדון דיעון בר יואש דמן שיבת מצעה וית כל מלכיא
 דישראל ומלכותא דבית דודא דשלימו בארעא עד דאצמדי
 בית מוקדשא בתרא: (ג) וית מליך דוקא דמתפרע עם מליך
 ציפנא לתבלא תבי ארעא ועממא ומואבאי תבי מישרא דמעיקין
 לחון דישראל וית גלות מלמדי אלהו דגלן מן בקעתא דיריחו
 וית גלות מלמדי אלשע דגלו מן קרת דקלא על ידי אההון
 בית ישראל מאתן אלפין גוברין וית עקת כל דר ודר ופרענות
 ארמלמס כשיעא וסדרי קרבא דגו ובעדן צערא רבא תהיא מיכאל
 יקום בדרעא לפרקא: (ד) ואמר יי ליה דא היא ספא דמילתא
 בארעא ודא ארעא דקנימית לאברכה ליוחק ולעקב למיכו
 לבניכון אתגניה אחמית יתה בעינד וממן לא תערב: (ה) בשבעא
 ימין לירמא דאדר אתגליד משה רבהון דישראל ובשבטא ימין
 לירמא דאדר אתגניש מנו עלמא ברת קלא נפלת מן שמאי וכן
 אסרת אתון כל עללי עלמא ותכון בצערי דמשה רבהון דישראל
 דסרה ולא אתהגי ואתרבי בארבעת גליון טבין כלילת דאורייתא
 דדיה דשבא יתה משמו מרומא ואתגלי עלוי אמר שכינתא דיי
 בתרין אלפין רבון דמלאבין וקארבעין ותרמין אלפין ארתיבי
 דגור כלילא דכהונתא דדיה תנות שבעתי ימי אשלמותא כלילא
 דמלכותא אחסינו יתיה מן שמאי לא תרבא שלף ולא סוקא אסר
 ולא משרקן אריגיש בליקא דשמא קבא קמא בעובדון טבין
 ובענוותנותיה קבן אחכנש תמן משה עבדא דיי בארעא דמואב
 על נשיבת מימרא דיי: (ו) בריך שמויה דמארי עלמא דאליף לן
 ארסתיה תקני אליף יתן למלכש ערמלאין מן דאליבש אדם ותה
 אליף יתן למשונא חתנין זבולן מן דווגי תה לות אדם אליף יתן
 למבכרא מרעין מן דאתגלי בחווי מירמיה על אברכהם כד תה

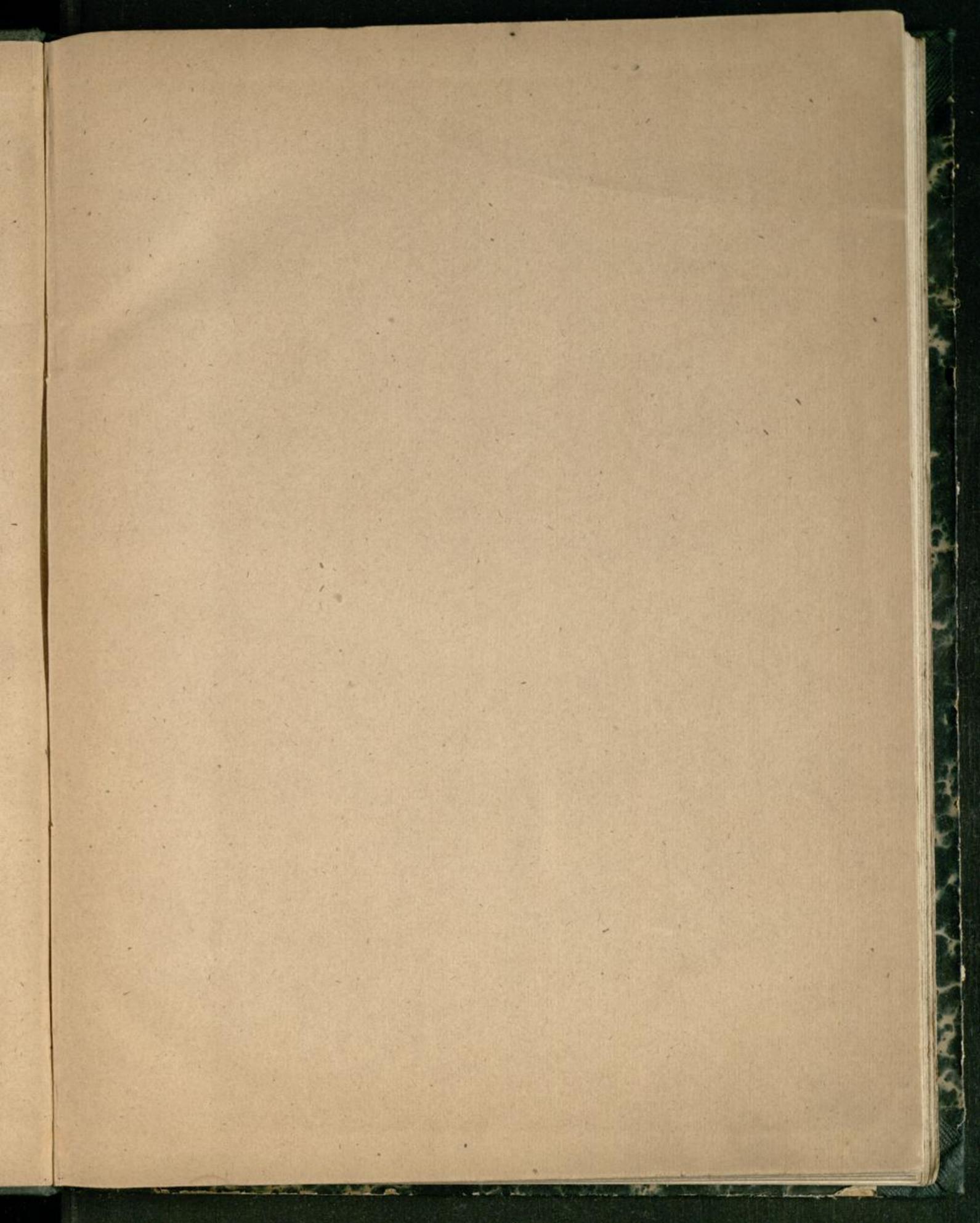
מורע

יונתן

טוב: סגדו ית עליל ופיק בעלמא דמיי הכין סופר דספרי וימא רחמי סס מלח
 סמיל משה ליכנס כולם כל כהונה: (כג) דנגדון לטון משיכה ומטוט סוף: (כד) ומיי
 בוני יתח וכו' משרי קמ' גיטסר כל זה כספרי נפתלי שבע רעון מלחם סכיה נפתלי שחם
 בחקו בותים ורגים ופגניות ומלח ברכת ה' זו בקעת גנוסר ד"ל ים של עבריא ועליו
 כאמר רעון ירחיו וגומר ים זה ים סלופני ודרום זה יתח של עבריא: (כד) ומספיק
 לכן מוזי וכו' כ"ו כספרי: וכו' רעו אחיו חין בכל הארצות שממטת שביטת כלרעו של
 אשר: מספקין למטול ביה רגלוי כמה שמר במחנות ועיין במפרשים: (כה) ברירין סיוון
 כטעם מ' חוקין וכו' ביומי טלוטתון כל זה ברש"י והוא מתנח דבי חליבו וכו' ע"ס:
 (ה) ואתרבי חקירם כלילא פירס ונחמס ד' כמרי' סבת תורה טלה לשמי שמיס סקבלה
 חסיני וכו': ארמבין גנור פירוס מ"ב מרכבות כבוד של חם כדחיתא בתורה: (ו) כלל
 חיות וכו' כפי' דסוסס וככו"ל מה טעם חסר ספר בלדן בית דייס גדולה כמלת
 גו וימן בלדן כחש סהא חסום כפי' האסורים וכלל פטס שפרלס מונחין פוטרי פיו לטסיית
 למיך

(טו) דאורייתו ליה ברכתא מ' סהורשו לו דמתילין לטוריא כו' ברכתא חתמתא דעלמח
 דמתיל לגלימתא כל זה במדרש מלמד שכלות ואפסות קרוים הרים ונכבות סמלח עד
 סימח היום וכו' סללים חלן לו חל הר גומר וכדפירש"י לגיל וע"ס: (טז) דאתגלי בחיק
 סיכתי' ג"ו סס ורעון סוכני סנה טעס רעון מי סתנלה למסע כטסה וכן ברש"י וכו'
 וסרי בקודל דחמוי מ' יוסף סהיה טויר ככבוד חמוי לחסר מיתת חבו: (יז) ככירותא
 סה חמיל לחובן פירוס סהיה הככורה רחיה לחובן וכו' כל עיני פסוק וס פיון במדרש
 אכירי סס מקור: (יט) ילון תמן סוף לטון סתלה לו' עניה סיטו דרכס לטס: ותלונת
 יתחון מ' סיחמו וימפסו חלון. אספקלדון' אספקלדון' חלון וסוף חלון סרוסיס
 טובס: ומני ונויתא פי כלי וכולית לטון נמור דפ"ג מ' חין סמפדיון חיותי כסח דווגיתא
 תבר קמיוו: (כ) וקעלי מימין פירוס מרכיס הרוגיס בין כל סאר חרוביס לפי סמפסיס
 סרוע עם סקדק וסו דמנר דלרעס עם קודקדא כדפי' וכו' סוף במדרס: (כג) אסר
 מקבע אבנין טבין ומרגליון כי סוף מתתס חלוקה חלוקה אכניס סהא לטון אס כמו אכניס
 וכו' (כ"ה)

2697

